

Vlaams
Parlement

ingediend op **1014** (2016-2017) – Nr. 4
7 februari 2017 (2016-2017)

Verslag

namens de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media
uitgebracht door Cathy Coudyser

over het ontwerp van decreet

houdende de ondersteuning van
cultureelerfgoedwerking in Vlaanderen

Samenstelling van de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media:

Voorzitter: Bart Caron.

Vaste leden:

Cathy Coudyser, Marius Meremans, Ann Soete, Wilfried Vandaele, Miranda Van Eetvelde,
Herman Wynants;
Caroline Bastiaens, Karin Brouwers, Sabine de Bethune, Joris Poschet;
Lionel Bajart, Jean-Jacques De Gucht;
Yamila Idrissi, Katia Segers;
Bart Caron.

Plaatsvervangers:

Kathleen Krekels, Bart Nevens, Ludo Van Campenhout, Karl Vanlouwe, Manuela Van Werde,
Peter Wouters;
Cindy Franssen, Tinne Rombouts, Koen Van den Heuvel, Johan Verstreken;
Rik Daems, Francesco Vanderjeugd;
Bert Moyaers, Tine Soens;
Imade Annouri.

Documenten in het dossier:

- 1014** (2016-2017) – Nr. 1: Ontwerp van decreet
– Nr. 2: Amendementen
– Nr. 3: Verslag van de hoorzitting

INHOUD

I.	Algemene bespreking.....	4
1.	Toelichting	4
1.1.	Historiek.....	4
1.2.	Veldstructuur	4
1.3.	Inhoudelijk overzicht.....	6
1.4.	Conclusies en timing	10
2.	Vragen en opmerkingen van de commissie	11
2.1.	Jean-Jacques De Gucht.....	11
2.2.	Bart Caron	12
2.3.	Cathy Coudyser	16
2.4.	Caroline Bastiaens	18
2.5.	Yamila Idrissi	20
3.	Antwoorden.....	22
4.	Repliekenronde.....	27
II.	Artikelsgewijze bespreking.....	28
III.	Eindstemming.....	36
	Gebruikte afkortingen	37
	Tekst aangenomen door de commissie.....	38

Op donderdag 12 en donderdag 26 januari 2017 behandelde de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media het ontwerp van decreet houdende de ondersteuning van cultureelerfgoedwerking in Vlaanderen.

Op donderdag 12 januari 2017 benoemde de commissie een verslaggever en lichtte Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, het ontwerp van decreet toe.

Op donderdag 26 januari 2017 hield de commissie het vervolg van de algemene bespreking, de artikelsgewijze bespreking en de eindstemming.

Aan dit ontwerp van decreet wijdde de commissie op dinsdag 17 januari 2017 een hoorzitting. Hiervan wordt een apart verslag uitgebracht (*Parl.St.* VI.Parl. 2016-17, nr. 1014/3).

I. Algemene bespreking

1. Toelichting

1.1. Historiek

Minister *Sven Gatz* herinnert aan de aanleiding van dit ontwerp van decreet. In de beleidsnota Cultuur werd een langetermijnvisie voor het cultureelerfgoedbeleid in Vlaanderen aangekondigd. Dit resulteerde in de conceptnota 'Naar een duurzame culturele-erfgoedwerking in Vlaanderen' (*Parl.St.* VI.Parl. 2015-16, nr. 743/1). Een langetermijnvisie voor cultureel erfgoed en culturele-erfgoedwerking in Vlaanderen'. De krachtlijnen van de conceptnota zijn:

- versterken van de publieke collecties in Vlaanderen met bijzondere aandacht voor een kwaliteitsvolle uitvoering van de basisfuncties;
- actualiseren van het immaterieel-cultureelerfgoedbeleid met waar mogelijk een integrale benadering van roerend en immaterieel erfgoed;
- de Vlaamse cultureelerfgoedsector slagkrachtiger maken en er versnippering bestrijden door in te zetten op meer samenwerking en afstemming;
- inzetten op een brede participatie en diversiteit.

Diverse elementen in het voorliggende ontwerp van decreet vinden hun oorsprong in het participatieve traject met de sector in de voorbereiding van de conceptnota. De minister omschrijft dit traject als goed in het algemeen, hoewel het intens en niet perfect is. Het ontwerp van decreet is het belangrijkste initiatief in de uitvoering van de conceptnota. Ook andere initiatieven dragen bij tot die uitvoering, zoals het topstukkenbeleid, de actualisering van het beleid voor immaterieel cultureel erfgoed en een aantal cultuurbrede flankerende maatregelen, zoals het beleidsinstrumentarium voor aanvullende financiering.

1.2. Veldstructuur

De minister overloopt de nieuwe structuur van het cultureelerfgoedveld, met aan de basis het lokale beleid. Conform het regeerakkoord, dat de lokale besturen meer autonomie en vertrouwen wil geven, zullen de lokale besturen volledig autonoom het lokale cultureelerfgoedbeleid voeren. Vlaanderen zal niet interveniëren. Vlaanderen ondersteunt momenteel het lokale cultureelerfgoedbeleid via cultureel-erfgoedconvenants of via de Vlaamse beleidsprioriteiten, i.e. de vijf kunststeden. Die ondersteuning wordt voortgezet onder de noemer 'regionale dienstverlenende rollen': de ondersteuning van intergemeentelijke samenwerkingsverbanden en de Vlaamse Gemeenschapscommissie. Deze werkingen, waarin de erfgoedcellen zijn ondergebracht, blijven dus bestaan maar krijgen een bredere scope. Aangezien de erfgoedcellen momenteel al voornamelijk intergemeentelijk werken, betekent dit geen grote verandering.

Vervolgens is er het regionale beleid, dat momenteel nog onder de bevoegdheid van de provincies valt in het kader van het complementaire cultureelerfgoedbeleid. Door de afslanking van de provincies komt dit beleid bij Vlaanderen terecht. De structurele ondersteuning van regionale collectiebeherende organisaties wordt onderdeel van het voorliggende ontwerp van Cultureelerfgoeddecreet. Projectmatige initiatieven op regionaal niveau zullen worden ondersteund via het ontwerp van decreet over het regionaal cultuurbeleid, dat in voorbereiding is.

Ten slotte is er het landelijke en internationale beleid, waarvoor Vlaanderen al bevoegd was en blijft. Het voorliggende ontwerp van decreet continueert de structurele ondersteuning van collectiebeherende organisaties op internationaal en op landelijk niveau. Die staan erin vermeld als de 'functies'. Ook de structurele ondersteuning van dienstverlenende organisaties op landelijk niveau blijft bestaan. In het ontwerp worden dit de 'rollen'. Ook de ondersteuning van cultureelerfgoedprojecten op landelijk en internationaal niveau blijft gehandhaafd. Daarnaast zijn er momenteel nog een aantal cultuurbrede impulslijnen in ontwikkeling zoals de partnerprojecten, het geïntegreerd tijdschriftenbeleid en het beleid rond aanvullende financiering. Deze impulslijnen spelen een flankerende rol in het cultureelerfgoedveld.

De veldstructuur onderscheidt de cultureelerfgoedinstellingen, het brede veld en de dynamische ruimte. De cultureelerfgoedinstellingen zijn de grote collectiebeherende instellingen met een landelijke en internationale werking. Van dergelijke organisaties wordt het voortbestaan niet in vraag gesteld. Naar analogie met het kunstenveld krijgen ze een hoge mate van bestaanszekerheid bij subsidierondes.

Het brede veld zijn de organisaties die structureel ondersteund worden op landelijk of regionaal niveau. Via meerjarige subsidies hebben deze organisaties een redelijke mate van bestaanszekerheid.

De dynamische ruimte is er voor projectmatige initiatieven die vernieuwing en groei mogelijk maken. Organisaties kunnen hiervan gebruikmaken om door te groeien. Een organisatie kan bijvoorbeeld een experimentele werking starten via projecten, en deze vervolgens consolideren in het brede veld. Ook projecten die strekken tot internationale samenwerking en netwerking of op experimenten en proeftuinen, kunnen hier terecht.

De dynamiek kan in verschillende richtingen werken. Een organisatie kan bijvoorbeeld haar structurele subsidie verliezen en daardoor uit het brede veld wegvallen, maar vervolgens hier opnieuw bij aansluiten via de dynamische ruimte.

Dit ontwerp legt inhoudelijk de focus op het culturele erfgoed zelf, zowel roerend als immaterieel, en op de cultureelerfgoedwerking. De werking is het geheel van taken die de kwaliteitsvolle zorg voor en omgang met culturele erfgoed garandeert:

- het collectiebeheer, de functies;
- de dienstverlening aan andere actoren, de rollen.

Het ontwerp van decreet regelt de ondersteuning van de organisaties die cultureelerfgoedwerking als kerntaak hebben. Het rechtstreeks beschermen of het borgen van cultureel erfgoed is geen onderdeel van dit ontwerp van decreet, maar is geregeld in het Topstukkendecreet en het reglement betreffende het immaterieel cultureel erfgoed.

Het ontwerp besteedt aandacht aan samenwerking en netwerking. Ook duurzaamheid is een aspect, zowel in de strikte betekenis van de zorg voor en de omgang met erfgoed, als in de bredere maatschappelijke betekenis ervan. Internationale ontwikkelingen zoals de kaderconventie van FARO en de conventies en de aanbe-

velingen van UNESCO worden meegenomen. Meer informatie hierover is te vinden in de memorie van toelichting.

Het ontwerp van decreet past ook in de bestuurlijke ontwikkelingen in Vlaanderen. Ten eerste betekent dit de afslanking van de provincies, maar het speelt ook in op de lokale autonomie en de afstemming met de lokale besturen met oog op het continueren van een complementair beleid.

1.3. Inhoudelijk overzicht

De minister presenteert vervolgens de grote lijnen van het voorliggende ontwerp. Een eerste wijziging is een vernieuwd begrippenkader. Begrippen die in het huidige decreet al centraal stonden, blijven behouden. De term 'cultureel erfgoed' omvat het roerende en immateriële erfgoed. Cultureelerfgoedgemeenschappen zijn gemeenschappen die bijzondere waarde hechten aan erfgoed en dit willen doorgeven naar volgende generaties. Een nieuw begrip dat in navolging van de conceptnota werd geïntroduceerd, is 'cultureelerfgoedwerking': het geheel van processen dat een kwaliteitsvolle zorg voor en omgang met cultureel erfgoed garandeert. Cultureelerfgoedwerking omvat daarbij zowel de collectiebeherende functies als de dienstverlenende rollen.

De functies zijn basistaken in de zorg voor en omgang met cultureel erfgoed. De minister geeft een overzicht van de functies:

- herkennen en verzamelen: het benoemen, het in kaart brengen, het registreren, het documenteren, het waarderen, het verwerven, het selecteren en het herbestemmen van cultureel erfgoed;
- behouden en borgen: het verzekeren van het voortbestaan van cultureel erfgoed door het in adequate omstandigheden te bewaren, te conserveren, te restaureren, te actualiseren, te borgen en door te geven;
- onderzoeken: het onderzoeken van cultureel erfgoed en cultureelerfgoedwerking of het stimuleren en faciliteren ervan;
- presenteren en toeleiden: het delen van cultureel erfgoed met het grote publiek of met specifieke doelgroepen via presentatie, toeleiding, educatie en door het beschikbaar te maken voor raadpleging en gebruik;
- participeren: het actief betrekken van de maatschappij bij cultureel erfgoed en bij cultureelerfgoedwerking.

Het huidige decreet gaat uit van vier basisfuncties, die grosso modo overeenkomen met de eerste vier functies: verzamelen, behoud en beheer, onderzoeken en ontsluiten. Ze werden in het ontwerp wel aangepast aan de hedendaagse praktijk. Een van de redenen voor de aangepaste formulering is het oogmerk om de functies beter te laten aansluiten op het immateriële culturele erfgoed. Vandaar dat er naast verzamelen ook herkennen van cultureel erfgoed is bijgekomen. Naast behouden komt borgen. De vijfde functie, participeren, zat deels vervat in de andere basisfuncties. In navolging van de conceptnota komt dit aspect als aparte functie in het ontwerp. Ook in internationale kaders is dat zo.

Rollen zijn dienstverlenende taken in de zorg voor en de omgang met cultureel erfgoed, ter ondersteuning van andere actoren in het veld, maar ook van erfgoedbeheerders die erfgoedzorg niet als kerntaak hebben. Het huidige decreet kent verschillende soorten dienstverlenende organisaties, maar hanteert daarvoor verschillende termen: landelijke expertisecentra en organisaties volkscultuur, samenwerkingsverbanden voor internationale profilering, Archiefbank Vlaanderen, Vlaamse Erfgoedbibliotheek en erfgoedcellen. In het ontwerp van decreet worden ze benoemd als dienstverlenende rollen.

Dit ontwerp van decreet regelt de organisatie van het cultureelerfgoedveld. Dit kwam eerder al aan bod in de veldtekening. Veel uit het huidige decreet bleef

behouden: het kwaliteitslabel, de indeling van collectiebeherende organisaties en het streven naar een complementair beleid. Het ontwerp stelt enkele vernieuwingen en aanpassingen voor, waarvan de introductie van een strategische visienota en de aanduiding van de cultureelerfgoedinstellingen de voornaamste zijn. Ook het complementaire beleid wordt herzien, als gevolg van de afslanking van de provincies.

Naar analogie met het Kunstendecreet komt er een strategische visienota Cultureel Erfgoed, waarin de beleidsintenties voor de uitvoering van de erfgoedronde voor 2019-2023 nader bepaald zullen worden. Deze concretisering gebeurt op basis van het regeerakkoord, de beleidsnota Cultuur en de conceptnota Cultureel Erfgoed. De lokale besturen – de steden en gemeenten en de VGC – worden betrokken bij de opmaak van de strategische visienota. De eerste visienota zal uiterlijk op 1 april worden voorgelegd aan de Vlaamse Regering en bij het Vlaams Parlement worden ingediend. Het is de bedoeling dat de organisaties hiermee rekening houden bij hun subsidieaanvraag voor de erfgoedronde 2019-2023.

Het ontwerp van decreet bevat een aantal afspraken met het oog op een complementair beleid met de lokale besturen. Door de afslanking van de provincies zal dit enkel nog gaan om de steden en gemeenten en om de VGC. Zo worden de lokale besturen betrokken bij de opmaak van de strategische visienota. Hun beleidsintenties worden daarbij gehoord. Voorts worden de lokale besturen na de beoordelingsprocedure van de erfgoedronde gehoord over de organisaties op hun grondgebied. Ze worden ook betrokken bij de beheersovereenkomsten met de cultureelerfgoedinstellingen op hun grondgebied. Het ontwerp van decreet voorziet verder in de mogelijkheid om een protocol af te sluiten met de lokale besturen als bijkomende afspraken nodig zijn.

Het kwaliteitslabel blijft als instrument behouden. Het attesteert dat een organisatie voldoet aan minimale, internationaal aanvaarde criteria voor een professionele cultureelerfgoedwerking. Collectiebeherende organisaties kunnen zich daarvoor positioneren in het veld. Daarnaast is het kwaliteitslabel ook belangrijk met het oog op bruikleen en schenkingen. Een kwaliteitslabel is een voorwaarde om te worden ingedeeld bij het regionale en landelijke niveau en voor een aanduiding als cultureelerfgoedinstelling.

Het ontwerp van decreet bevat ook een indeling van collectiebeherende organisaties in het landelijke of het regionale niveau. De indeling gebeurt op basis van het belang van de collectie en de kwaliteit en schaalgrootte waarmee functies worden uitgevoerd. De indeling gebeurt tegelijk met de toekenning van de werkingssubsidie.

Nieuw is dat voortaan ook erfgoedbibliotheken kunnen worden ingedeeld en dus ook structureel gesubsidieerd. In het huidige decreet bestaat deze mogelijkheid enkel voor musea en archieven.

Een bijkomende voorwaarde voor indeling – en dus ook voor structurele subsidiëring – is dat de collectiebeherende organisatie over een opzichzelfstaande cultureelerfgoedwerking beschikt. Het ontwerp van decreet huldigt hiermee het principe 'bijzaak volgt hoofdzaak'. Een erfgoedwerking die het gevolg is van een bredere kerntaak, bijvoorbeeld bij een openbare of universiteitsbibliotheek of van een stadsarchief, komt niet in aanmerking voor structurele subsidies. De structurele werking stoelt op de hoofdzaak. Dergelijke organisaties kunnen wel projectsubsidies aanvragen.

Naar analogie met de kunsten kunnen grote collectiebeherende organisaties met een landelijke of internationale werking, worden aangeduid als cultureelerfgoedinstelling. Deze aanduiding geldt voor onbepaalde duur, maar kan worden

ingetrokken bij niet-voldoening aan de voorwaarden. De subsidiëring van dergelijke organisaties wordt niet meer in vraag gesteld. Vlaanderen neemt een grotere verantwoordelijkheid met een substantiële subsidiëring.

Een aanduiding als cultureelerfgoedinstelling wordt niet apart aangevraagd. De aanduiding gebeurt op basis van de aanvraag voor de werkingssubsidie en indeling. Bij de selectie van de cultureelerfgoedinstellingen wordt er gestreefd naar een evenwichtige spreiding over Vlaanderen.

Het ontwerp van decreet heeft werkingssubsidies voor de functies van volgende organisaties:

- cultureelerfgoedinstellingen;
- collectiebeherende organisaties, zowel landelijk als regionaal ingedeeld;
- één cultureelerfgoedorganisatie voor het immateriële culturele erfgoed.

Daarnaast zijn er werkingssubsidies voor een rol, hetzij op landelijk niveau, hetzij op regionaal niveau.

De cultureelerfgoedinstellingen ontvangen een variabele werkingssubsidie voor de functies. Optioneel kan dit bedrag worden verhoogd voor een dienstverlenende rol.

De doelstellingen die met de subsidie moeten worden gehaald, worden vastgelegd in een beheersovereenkomst. Die beheersovereenkomst wordt afgestemd met het lokale bestuur op wiens grondgebied de organisatie zich bevindt.

Analoog daarmee ontvangen de landelijk of regionaal ingedeelde collectiebeherende organisaties een werkingssubsidie voor functies. Dit bedrag kan worden verhoogd voor een dienstverlenende rol.

Met de landelijk ingedeelde organisaties wordt een beheersovereenkomst afgesloten. Er wordt een variabele werkingssubsidie toegekend.

Met de regionaal ingedeelde organisaties wordt geen beheersovereenkomst gesloten. Voor hun werkingssubsidies geldt als vork:

- voor musea 75.000 tot 200.000 euro;
- voor archieven en erfgoedbibliotheken 25.000 tot 75.000 euro.

Voorts kan één organisatie worden ondersteund voor de cultureelerfgoedwerking van het immateriële culturele erfgoed. Die organisatie moet dan de vijf functies voor dat type erfgoed verzorgen, een ICE-platform modereren en een werking voor de vijf ICE-domeinen uit de UNESCO-definitie opzetten. Ook moet die organisatie het netwerk van cultureelerfgoedgemeenschappen en cultureelerfgoedactoren in het immateriële culturele erfgoed coördineren. Er wordt een beheersovereenkomst gesloten op basis van een variabele werkingssubsidie.

Het voorliggende ontwerp heeft werkingssubsidies veil voor dienstverlenende organisaties die een landelijke rol opnemen. Dat gebeurt op basis van een bepaalde expertise, waarop een dienstverlening aan derden in de sector en daarbuiten wordt gebaseerd. Om subsidies te krijgen moet de rol gaan over een thema waarvoor de erfgoedbehoeften voldoende groot zijn. De schaalgrootte en de slagkracht zijn dus van belang.

Dienstverlenende organisaties onder het huidige decreet, zoals de landelijke expertisecentra, kunnen via dit instrument doorstromen naar het nieuwe systeem. Ook collectiebeherende organisaties kunnen een dienstverlenende rol vervullen en aanvragen. Netwerken spelen een belangrijke rol in het ontwikkelen en het delen van expertise. Daarom kan ook een netwerkverband een dienstverlenende

rol aanvragen. Ook met hen wordt dan een beheersovereenkomst afgesloten, waaraan een variabele subsidie wordt verbonden.

Het huidige decreet biedt ondersteuning aan het lokale cultureelerfgoedbeleid via cultureelerfgoedconvenants of via Vlaamse beleidsprioriteiten, de vijf kunststeden dus. Op basis daarvan zijn er verschillende erfgoedcellen actief in Vlaanderen, in intergemeentelijke samenwerkingsverbanden, de VGC en de vijf kunststeden Antwerpen, Gent, Brugge, Leuven en Mechelen. Hun ondersteuning wordt voortgezet via de werkingssubsidies voor de regionale dienstverlenende rollen. Die dient voor de ondersteuning van de cultureelerfgoedwerking van erfgoedbeheerders of erfgoedgemeenschappen op hun grondgebied. De dienstverlening kan voor bepaalde taken ook worden uitgebreid tot een bredere regio.

De voorwaarden voor subsidiëring zijn dat de betrokken steden en gemeenten zich verenigen in een intergemeentelijk samenwerkingsverband met minstens 85.000 inwoners. Dit geldt niet indien het werkingsgebied overeenstemt met een intergemeentelijke onroerende erfgoeddienst. De bedoeling van deze uitzondering is om de afstemming met onroerend erfgoed te stimuleren. Een andere voorwaarde is dat er voldoende cultureel erfgoed en voldoende cultureelerfgoedbeheerders op het grondgebied aanwezig zijn.

Voor de kunststeden is er een aparte regeling, vanwege de hoge aanwezigheid van cultureel erfgoed en de ontwikkelingen in deze steden. Ofwel verenigen ze zich in een intergemeentelijk samenwerkingsverband, ofwel delegeren ze deze rol naar een collectiebeherende organisatie die de werkingssubsidie aanvraagt. In dat geval is een intergemeentelijk samenwerkingsverband niet nodig, maar de werking moet ten gunste zijn van actoren in een bredere regio.

Ook voor het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest blijft er een afzonderlijke regeling bestaan. Hier zal de VGC de regionale rol spelen. Voor regionale dienstverlenende rollen wordt een cultureelerfgoedconvenant gesloten met een variabele werkingssubsidie.

In de dynamische ruimte zijn er projectsubsidies voor:

- cultureelerfgoedwerking op landelijk en internationaal niveau;
- internationale projecten die cofinanciering vereisen;
- internationale uitwisseling.

Projecten met een regionale relevantie vallen onder de nieuwe regelgeving voor regionaal cultuurbeleid, die in voorbereiding is. Dit ontwerp van decreet voorziet enkel in projectsubsidies voor cultureelerfgoedwerking op landelijk en internationaal niveau.

Met cultureelerfgoedwerking worden de collectiebeherende functies en de dienstverlenende rollen bedoeld. Een project kan betrekking hebben op één of meer functies, op een rol of op een combinatie van beide.

Qua schaalgrootte moet het dus gaan om landelijke of internationale projecten. Als voorwaarde geldt voorts dat het project de structurele werking van de organisatie moet overstijgen.

Alle organisaties die over een kwaliteitslabel of een werkingssubsidie beschikken, komen in aanmerking voor projectsubsidies. Andere organisaties moeten om in aanmerking te komen, samenwerken met een organisatie die een werkingssubsidie ontvangt. De bedoeling is om te waarborgen dat projecten aan minimale kwaliteitsvereisten voldoen en focussen op cultureelerfgoedwerking.

Cultureelerfgoedinstellingen kunnen enkel internationale projecten aanvragen. Hun landelijke projecten zitten vervat in de structurele werking.

Bepaalde zaken worden uitgesloten van projectsubsidies. Aankopen en restauraties vallen onder de reguliere cultureelerfgoedwerking. Voor topstukken en sleutelwerken geldt de regeling van het Topstukkendecreet. Het is niet de bedoeling dubbel te subsidiëren. Voor academisch onderzoek bestaan er ondersteuningsmogelijkheden in de onderwijssector of het academische veld. Deze voorwaarde vervalt indien er aangetoond kan worden dat het onderzoek vertrekt vanuit de cultureelerfgoedwerking. Zo wordt in hoofdzaak academisch onderzoek uitgesloten. Een dienstverlenende rol komt ten slotte niet in aanmerking voor projectsubsidies als dezelfde rol al wordt opgenomen door een organisatie die een werkingssubsidie ontvangt.

Het huidige Cultureel-erfgoeddecreet geeft organisaties die een werkingssubsidie ontvangen, de mogelijkheid om ondersteuning te vragen voor cofinanciering van internationale projecten. Die mogelijkheid blijft in het ontwerp behouden. Het betreft bijvoorbeeld Europese projecten waarvoor de Europese Unie cofinanciering van de lidstaten of de organisatie vraagt. Deze subsidielij is een belangrijke hefboom voor deelname aan internationale projecten.

Voor subsidies in het kader van internationale uitwisseling om cultureelerfgoedwerkers de mogelijkheid te bieden om werk- en leerervaringen op te doen in het buitenland, is er nu een ad-hocreglement. Dat wordt geïntegreerd in de nieuwe regeling. In aanmerking komen personen die bij een organisatie met een kwaliteitslabel of met een werkingssubsidie werken. Aanvragen die passen in academisch onderzoek, zijn uitgesloten wegens andere mogelijkheden in de onderwijssector en het academische veld.

Ook de adviesverlening zal beperkt wijzigen. Voortaan zal de administratie advies geven over het kwaliteitslabel. Ze kan zich daarbij laten bijstaan door externe experts. Nu verleent een externe visitatiecommissie dit advies. De administratie zal voortaan ook advies verlenen over de projectsubsidies. Ze moet zich daarbij laten bijstaan door meerdere externe experts. De externe beoordelingscommissies behouden hun huidige adviestaak over de werkingssubsidies. De adviescommissie behoudt haar rol rond toezicht en afstemming.

Omdat er één erfgoedronde voor de werkingssubsidies en één ronde voor de erfgoedconvenants komt en er ook inhoudelijke wijzigingen zijn, met subsidies op basis van functies en rollen, zal de advisering waarschijnlijk wel anders moeten worden georganiseerd. Dit zal nader worden bepaald in de uitvoeringsbesluiten.

1.4. Conclusies en timing

Tot slot zet de minister de voornaamste wijzigingen op een rijtje. Ten eerste wordt het begrippenkader vernieuwd met termen als cultureelerfgoedwerking, functies en rollen. Daarnaast komt er een strategische visienota over het culturele erfgoed, die de prioriteiten voor de uitvoering van het ontwerp van decreet nader bepaalt. Een andere vernieuwing zijn de nieuwe afspraken met de lokale besturen. De steden, gemeenten en VGC worden gehoord bij de opmaak van de strategische visienota en na de beoordelingsprocedure.

De volgende reeks wijzigingen heeft betrekking op de werkingssubsidies en de indeling van het veld op basis van functies en rollen. Collectiebeherende instellingen kunnen worden aangeduid als cultureelerfgoedinstelling, of worden ingedeeld in het landelijke of regionale niveau. De regionale indeling wordt daarbij overgenomen van de provincies. Voortaan komen ook erfgoedbibliotheken in aanmerking

voor indeling en structurele subsidiëring. De verschillende vormen van landelijke dienstverlening worden voortgezet als dienstverlenende rollen op landelijk niveau.

De beleidsperiodes voor cultureelerfgoedorganisaties worden gelijkgeschakeld, waardoor er in 2018 een grote erfgoedronde komt voor de periode 2019-2023. De ondersteuning van lokale besturen wordt voortgezet via de dienstverlenende rollen op regionaal niveau, met een focus op cultureel erfgoed. Projectsubsidies worden eveneens toegekend op basis van functies en rollen. Toelagen voor internationale uitwisseling worden verankerd in het nieuwe ontwerp van decreet.

Volgens de planning zullen aanvragen voor het kwaliteitslabel in 2018 starten. Voor werkingssubsidies voor de functies en de landelijke rollen wordt het decreet van kracht vanaf 2019. In het najaar 2017 worden de aanvragen ingediend voor de erfgoedronde 2019-2023. De werkingssubsidies voor regionale rollen blijven afgestemd op de lokale legislatuur en gaan daarom pas in vanaf de beleidsperiode 2021-2026. Dit is dezelfde periode als voor de intergemeentelijke onroerend-erfgoeddiensten. Deze afstemming geldt ook voor de beleidsperiode met de VGC, aangezien die afwijkt van die van de gemeenten. Voor projectsubsidies wordt het ontwerp van decreet van kracht vanaf 2019.

2. Vragen en opmerkingen van de commissie

2.1. Jean-Jacques De Gucht

Jean-Jacques De Gucht stelt vast dat de provinciale bevoegdheden voor cultureel erfgoed geschrapt zijn. Voor een gezamenlijk cultureelerfgoedbeleid is er dus een versterking nodig van het lokale niveau en een goede samenwerking met de Vlaamse overheid. Het financieren van de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden, het geïnstitutionaliseerde overleg tussen de steden en gemeenten en Vlaanderen en het toekomstige decreet Regionaal Cultuurbeleid ('Regiodecreet') kunnen bijdragen aan de oplossing. Dit ontwerp van decreet is een belangrijke stap.

Dit decreet kan in verschillende delen worden onderverdeeld. Ten eerste moeten de aanpassingen worden opgevangen in de bestuurlijke niveaus. Voorts moet men inzetten op participatie. Zoveel mogelijk mensen moeten worden betrokken bij de cultureelerfgoedwerking.

Immaterieel cultureel erfgoed wint almaar aan belang. Dat krijgt gestalte in geherdefinieerde functies, en vooral in de aanduiding van een specifieke organisatie voor de professionele ondersteuning van immaterieel cultureel erfgoed.

Het kwaliteitslabel dat internationale criteria oplegt voor een kwaliteitsvolle erfgoedwerking, blijft behouden. Het is de bedoeling om overlapping en versnippering tegen te gaan en om de beperkte middelen efficiënter in te zetten. Slagkrachtiger organisaties kunnen de kwaliteit van de erfgoedwerking alleen maar ten goede komen. Zoiets zal ook zorgen voor een grotere transparantie.

De toekenning van verantwoordelijkheid en subsidies aan de cultureelerfgoedorganisaties zal op basis van de juiste keuzes moeten gebeuren. Onder meer musea, expertisecentra, archieven en erfgoedbibliotheken zullen, via de functies en rollen, een duidelijk beeld moeten geven van het erfgoed en van de expertise in de samenleving. Vanuit dit overzicht en in een voortdurende dialoog moet de Vlaamse overheid haar regierol nemen en deze rijkdom maximaal valoriseren binnen de vooropgestelde structuur.

Het is een evidente stap om, naar analogie met het Kunstendecreet, cultureel-erfgoedinstellingen aan te duiden. Een duurzaam internationaal cultuurbeleid is

immers een speerpunt van deze regering. Na de noodzakelijke investeringen in infrastructuur biedt dit ontwerp bestaanszekerheid en een substantiële subsidie aan instellingen met een kwalitatieve werking, een uitzonderlijke collectie, uitstraling en een groot bereik. In ruil vraagt de Vlaamse overheid dat deze instellingen hun expertise zouden delen, dat ze de samenleving zouden betrekken bij het erfgoed en vooral dat ze voortrekkers zouden zijn.

Steden en gemeenten krijgen een belangrijke functie. De participatie moet daarbij centraal staan. De regierol moet van nabij worden opgevolgd, onder meer door het parlement.

De spreker kondigt ten slotte een aantal technisch-legistische en inhoudelijke amendementen aan.

2.2. Bart Caron

Bart Caron ziet positieve elementen in dit ontwerp van decreet. Verschillende goede principes uit de conceptnota zijn erin verwerkt. Ten eerste doelt de spreker op het begrippenkader met de rollen en de functies. De minister zal zijn beleidsaccenten in een visienota neerschrijven. Het overleg tussen steden en gemeenten en het Vlaamse niveau zal sterker zijn dan voorheen.

Door het behoud van het kwaliteitslabel zal een aantal instellingen erkend kunnen worden of blijven, al dan niet met subsidies. Er zullen specifieke subsidiestromen mogelijk zijn voor de rollen en de functies binnen de dienstverlening. Dat is een interessant principe, al gaat het gepaard met veel onzekerheid.

Ook de afstemming van de beleidsperiodes is een interessant principe. In de kunstensector is dat al jaren van toepassing. Het heeft een duidelijk effect op de budgetten. Het zal ook de intersectorale afstemming versterken.

Het is positief dat de erfgoedconvenants voortlopen, al hebben ze in de tekst een vrij cryptische omschrijving gekregen. De dienstverlenende rol van de convenants heeft niet alleen betrekking op de collecties, maar ook op publiekswerking, participatie en sensibilisering. De voorbije tien jaar hebben de convenants al bijgedragen tot een bredere sensibilisering voor het culturele erfgoed in Vlaanderen.

Het principe van de projectsubsidies is eveneens een positieve zaak. Het begrip cultureelerfgoedgemeenschap verwijst naar de samenhang tussen objecten, collecties en mensen. Een erfgoedgemeenschap moet het immateriële culturele erfgoed dragen met het oog op een blijvende erkenning. Het is een met de samenleving verbonden geheel.

De spreker ziet echter ook een aantal knelpunten. Dit ontwerp van decreet bevat bijvoorbeeld sterke afgrenzingen. De noden van de sector worden erkend, maar er is onvoldoende ambitie. Er worden relatief hoge muren rond de sector opgetrokken, waardoor interactie met verwante sectoren niet wordt bevorderd. Daarbij denkt Bart Caron niet alleen aan andere erfgoedinstellingen of aan het onroerend erfgoed, maar ook aan de kunsten, het sociaal-cultureel werk en de academische en wetenschappelijke wereld.

Dat blijkt onder meer uit de bepaling dat alleen organisaties die in hoofdzaak werken rond cultureel erfgoed, kunnen worden gesubsidieerd. Er zijn geen incentives tot samenwerking met instellingen aan de rand van het cultureelerfgoedveld, zoals de federale musea. Die opmerking geldt vooral voor Brussel en zal nog aan bod komen in een gezamenlijke commissievergadering met leden van het parlement van de Franse Gemeenschap. Bart Caron beseft dat er op dat vlak institutio-

nele en politieke problemen rijzen. Een samenwerking tussen de gemeenschappen kan echter belangrijk zijn voor museumcollecties en voor de museumpas.

De spreker vindt dit ontwerp van decreet niet visionair. De bestaande situatie wordt bekrachtigd. Bepaalde subsectoren en werksoorten hebben andere namen gekregen, maar de bestaande indeling wordt grotendeels behouden. Het is dus een conserverend decreet. Heel wat beleidslijnen die worden geformuleerd in de conceptnota, komen niet terug in het ontwerp. Een daarvan is het internationale facet.

Dit ontwerp strekt tot een kaderdecreet. Een aantal beslissingen wordt dus verschoven naar uitvoeringsbesluiten, draaiboeken en visienota's. Dat leidt tot een grote onzekerheid in het veld.

Er is een systemisch model met een visienota, een kwaliteitsbeoordeling en dynamische ruimte. Die laatste komt neer op tijdelijke projecten in plaats van structurele subsidiëring.

Een positieve beoordeling biedt geen garantie op subsidie, zoals bij het Kunstendecreet gebleken is. Ook voor het Kunstendecreet werden er uitgebreide legistische en uitvoeringsmodaliteiten bepaald, hoewel dit niet eens een kaderdecreet was.

Het Cultureelerfgoeddecreet zal wel minder precair zijn, omdat het veld stabiel is. Deze sector bestaat echter uit organisaties die het geheugen van Vlaanderen beheren. Tegelijk wil men dat er groei en innovatie komt. De sector heeft continuïteit en duurzaamheid nodig. Dat vergt een langetermijnperspectief.

De nadruk op collectiebeheer is positief. Men moet echter voorkomen dat andere dimensies van het erfgoed zoals participatie, publiekswerking en vermaatschappelijking van het culturele erfgoed, minder in beeld komen. Sommige instellingen werken aan de ontwikkelingskansen van bijzondere doelgroepen. Deze dimensies zijn beter uitgewerkt in de conceptnota dan in het decreet.

Het ontwerp van decreet bevat blinde vlekken: het gedrukte erfgoed, de archieven, de erfgoedbibliotheken, de verweesde regionale collecties die niet altijd van nationaal belang zijn, de digitalisering, het centraal databasebeheer en de internationale werking. Het bestaan van internationale projecten leidt niet automatisch tot een internationalisering van posities en relaties. De spreker ziet te weinig ambitie om die blinde vlekken in te vullen.

Hij stelt ook vast dat dit ontwerp van decreet – net als de convenants van de erfgoedcellen – opgesteld is in de taal van het nieuwe publieke management. Men kan die als verzakelijking beschrijven. Bart Caron pleit om vooral uit te gaan van de intrinsieke waarde van erfgoed en van de maatschappelijke nood om er goed mee om te gaan. Hij erkent het belang van kennis- en expertisedeling, maar zou die term niet voortdurend gebruiken. Hij vreest dat de rollen, die trouwens nog niet uitgeklaard zijn, zullen leiden tot concurrentie tussen de instellingen. Non-profitinstellingen moeten elkaar wel inhoudelijk scherp houden, maar vooral ook ondersteunen.

De collectiewaardering zou een plaats moeten krijgen binnen de rollen. Er is niet alleen een model nodig, maar ook organisaties om het in de praktijk te brengen. Een voorbeeld is FARO.

Vele cultureelerfgoedinstellingen hebben nood aan infrastructuur. Dit ontwerp voorziet daar niet in.

M HKA en KMSKA krijgen terecht middelen. De minister van Toerisme krijgt heel wat middelen voor infrastructurele ingrepen in sommige cultureelerfgoedinstellingen. Deze middelen komen ten goede aan welvarende en goed opgeleide buitenlandse toeristen. Dat mag, maar daarnaast moet ook Cultuur kunnen investeren in collectiebeheer en participatiebevordering. Op dit ogenblik wordt de restauratie bijvoorbeeld al buiten de projectsubsidies gehouden. Dat zal te maken hebben met de schaarste van de middelen.

De aanvragers van subsidies moeten een beleidsdossier indienen op een ogenblik dat er nog geen echte landschapstekening is, geen spelregels, geen duidelijke functies en rollen en geen duidelijk budget. Dat is geen ideale timing. Bart Caron begrijpt wel dat een ruimere timing alles een jaar zou doen uitstellen.

Het ontwerp leidt tot spanning tussen grote en kleine organisaties. Naar analogie met het Kunstendecreet, dat zeven instellingen in het leven geroepen heeft, worden er twee grote Vlaamse cultureelerfgoedinstellingen gecreëerd, namelijk het M HKA en het KMSKA. Dat zijn nu al twee leidinggevende musea met een sterke dienstverlening. De spreker ziet de meerwaarde van een dergelijk label dan ook niet.

Daarnaast komen misschien nog drie of vier musea in aanmerking voor dit statuut: bijvoorbeeld S.M.A.K., Groeninge of Bokrijk. Het decreet zegt niet op basis van welke procedure die beslissing zou worden genomen. Dat label zal wellicht zorgen voor wat meer financiële armslag maar dreigt ook de concurrentie te versterken.

Het begrip basisinfrastructuur, dat voorkwam in de conceptnota, is in het ontwerp verdwenen. Binnen het veld ontstaat de indruk dat dit ontwerp uitsluitend gericht is op de grote organisaties. Regionale musea zijn nagenoeg uitgesloten van de extra mogelijkheden.

De provinciale bevoegdheden worden geschrapt. Er blijven dus nog twee bestuursniveaus over, het lokale en het Vlaamse. Daartussen zit het regionale, het intergemeentelijke, het interbestuurlijke niveau.

Het ontwerp van decreet sukkelde met zijn terminologie. Het is sterk landelijk gericht. Regionaal ingedeelde musea hebben alleen toegang tot projectsubsidies voor projecten van landelijk belang of bij samenwerking met een landelijke partner. Dat wekt de indruk dat een project met een regionaal belang niet waardevol is. Hoeft Vlaanderen niet te zorgen voor een kwalitatieve vooruitgang van regionale musea? Een regionaal museum zou bijvoorbeeld een project kunnen indienen om een nieuw facet te onderzoeken dat tot dan toe niet aan bod kwam binnen de werking.

Artikel 46 dreigt ook de cultureelerfgoedinstellingen van lokale besturen uit te sluiten van subsidiëring. Het moet gaan om een instelling die zich in hoofdzaak bezighoudt met de zorg voor het cultureel erfgoed. De belangrijkste taak van een lokale overheid is echter het bestuur, en niet de zorg voor het culturele erfgoed. Wat zal er gebeuren met de bestaande erkende stedelijke archieven, bijvoorbeeld in Ieper of Leuven, die geen subsidie krijgen, ook al hebben ze het label 'Archief van Cultureel Belang'.

Het gaat niet eens over geld, maar over deel uitmaken van het brede culturele erfgoed dat meer diepgang kan brengen in de werking. Waarom zou een stedelijk archief nog een extra kwaliteitslabel moeten aanvragen? Subsidies komen er toch niet, zelfs geen projectsubsidies. Bart Caron pleit niet voor aparte subsidielijnen voor lokale besturen, maar wel voor een verbinding met het Vlaamse niveau, in functie van de gezamenlijke ontwikkeling.

De aandacht voor de internationale werking is in het decreet beperkt tot een van de drie projectlijnen die in de conceptnota worden vermeld. Misschien kan de ruimere invulling worden opgenomen in de visienota?

Met betrekking tot het Kunstendecreet zijn de ervaringen met de beoordelingsprocedure niet zo positief. Dit ontwerp van decreet voorziet in geen enkele vorm van repliek of verhaal. Men hoeft niet voor alle sectoren hetzelfde systeem te hanteren. De organisaties moeten wel de dialoog kunnen aangaan met de administratie en met een beoordelingscommissie. Bart Caron verkiest een repliek- of verhaalprocedure die vooral geen eenrichtingsverkeer mag zijn. Men moet ook kunnen leren uit het Kunstendecreet. De spreker sluit zich aan bij het pleidooi van SARC en OCE voor visitatie en dialoog. Daarover heeft hij ook een amendement ingediend.

Bart Caron betreurt dat de belangenbehartiger geen plaats heeft gekregen in het ontwerp van decreet. Die kan namelijk een goede gesprekspartner zijn die representatief is voor het veld. Daarom heeft de spreker een amendement ingediend die voorziet in een ongesubsidieerde belangenbehartiger. Zo kan men het financiële argument niet inroepen om het amendement weg te stemmen. Ook in het vorige decreet werd de belangenbehartiger opgenomen na een unanieme amendering van de commissie. Het zou al een grote stap vooruit zijn als de belangenbehartiger minstens symbolisch zou worden erkend.

De spreker is niet gekant tegen een gedeeltelijke herschikking van de landelijke expertisecentra, de organisaties in de volkscultuur en de structuren voor de internationale werking. Men zou meer resultaten kunnen behalen met een kleiner aantal sterke structuren. Een duwtje in de rug kan helpen, maar clustering is wellicht beter dan een verplichte fusie. De sector zal zeker baat hebben bij een 'aanklampende' aanpak met de fluwelen handschoen.

De minister zou ook een herschikking moeten doorvoeren in de samenwerkingsverbanden voor de internationale profilering, zoals VKC, CAHF en Lukas. Deze versnippering wijst op een organisch gegroeide sector die beleidsmatig nog niet helemaal volwassen is. De Vlaamse overheid werkt namelijk nog niet zo lang aan een geïntegreerd erfgoedbeleid.

Ook de organisaties die werken aan digitalisering, zouden aan slagkracht winnen door samenwerking.

Voor een goede uitvoering van het decreet ontbreken er vandaag kaders en zijluiken, onder meer naar het regionale cultuurbeleid. De regionale musea zullen gewoon de provinciale subsidie voort ontvangen. Bart Caron acht een aanvullend instrument nodig. Hoe zullen het regionale cultuurbeleid, de erfgoedcellen en de erfgoeddepots op elkaar worden afgestemd?

Er is ook duidelijkheid nodig over de bovenbouw: de belangenbehartigers, de steunpunten en de internationale organisaties. Zal er in de toekomst een plaats zijn voor FARO, CAVA, VKC of Lukas? Wat zal er gebeuren met het – vaak stedelijke – depotbeleid? Wie is daarvoor verantwoordelijk? Zal er een subsidie zijn?

Wat is de rol van de buurgemeenten? Welke verwachtingen heeft men rond de digitalisering? Wat met de stukkenbeschrijving? Wat wil men opnemen in de databases? Hoe kan die informatie uitgewisseld worden?

Er zijn ook vragen over het personeel. Wat met de provinciale erfgoedconsulenten? Wat met de ambtenaren die actief waren op dit terrein? De spreker vraagt dat de minister dit zo snel mogelijk zou verduidelijken. Dat zal de implementatie van het decreet ten goede komen.

Er is geen interactie tussen de bestuurslagen. De rollen en de dienstverlening zijn een zaak van de instellingen. Het is mogelijk dat de landelijke expertisecentra inkantelen in de collectiebeherende instellingen. Het is een top-downverhaal. De instellingen en de overheid staan centraal. De minister vertrekt niet van de noden van de musea. Welke instelling is het best geplaatst om daarop in te gaan? De spreker vraagt dat er afspraken zouden komen tussen Vlaanderen en de lokale besturen, onder meer over het collectiebeheer.

Bart Caron besluit dat dit een tussendecreet is: waardevol maar niet uitvoerbaar zonder een redelijke stijging van de financiële middelen. Daarbij moet men vertrekken van de noden en behoeften. De middelen mogen niet alleen worden toegekend aan de twee grote cultureelerfgoedinstellingen, maar moeten bestemd zijn voor alle organisaties die ondergefinancierd zijn, onder meer de erfgoedconvenants en de regionale musea. De minister zou ook moeten focussen op dynamische ruimte, innovatie en internationale netwerking.

2.3. Cathy Coudyser

Cathy Coudyser schetst de dubbele doelstellingen van dit ontwerp van decreet: de Vlaamse cultureelerfgoedwerking naar een hoger niveau tillen en orde scheppen in het versnipperde werkveld. Dit ontwerp is een belangrijke stap binnen een ruimer proces. De spreker hoopt dat men de uitvoering tot een goed einde zal brengen.

De N-VA-fractie waardeert het werk van de minister, het kabinet, het departement en de erfgoedsector. Het participatieve traject was belangrijk voor het draagvlak.

Het ontwerp strekt tot een kaderdecreet. De vele gesprekken op het terrein hebben al een en ander uitgeklaard.

Het verwondert Cathy Coudyser dat Bart Caron dit ontwerp van decreet onvoldoende ambitieus vindt. De sector maakt namelijk een transitie mee. De spreker roept iedereen op om het pionierswerk van de voorbije jaren met volgehouden moed voort te zetten. De voorbije decennia heeft Vlaanderen een beleid ontwikkeld dat complementair is aan dat van steden en gemeenten. Er was een nieuw decreet nodig omwille van de bestuurlijke veranderingen.

Het voorliggende ontwerp hanteert duidelijke begrippen. Het maakt deel uit van een groter geheel waartoe ook de beleidsnota, de beleidsbrieven en de conceptnota horen. De conceptnota formuleert een langetermijnvisie op het cultureelerfgoedbeleid. Er zijn nog andere uitdagingen, zoals de digitalisering en de bovenbouw. Die verschillende oefeningen moeten op elkaar worden afgestemd. Men mag het helikopterzicht niet verliezen.

Het ontwerp van decreet legt de nadruk op de basistaken van de cultureelerfgoedorganisatie en op de netwerkcontext. De functies konden tot nu toe niet optimaal worden ingevuld, maar zijn nu geactualiseerd. Zo wordt een inhaalbeweging mogelijk.

Met de netwerkcontext wil men op een georganiseerde manier inzetten op samenwerking en complementariteit. Door de schaalvergroting en de efficiëntieoefeningen zullen er meer middelen ter beschikking zijn van de sector.

Het gaat dus niet om een besparingsoefening. De N-VA engageert zich tot een financiële inhaalbeweging aan het einde van de rit, als de resultaten van de transitie duidelijk zijn. Het zou getuigen van een gebrek aan ambitie en vertrouwen in de sector als politici dat niet zouden doen. De overheid moet binnen de budgettaire marges prioriteit geven aan het erfgoedveld en voldoende middelen uittrekken voor de taken die de instellingen moeten vervullen.

Vlaanderen krijgt door dit ontwerp een driedelige rol. De overheid wil niet in de plaats treden van de sector, maar mogelijkheden en stimulansen bieden voor een verdere professionalisering daarvan. Vlaanderen wil voorts optreden als een internationale verbindingsagent. Het ontwerp biedt veel mogelijkheden met betrekking tot de internationale rol. De opmerking daarover van Bart Caron verbaast Cathy Coudyser dan ook.

Ten derde kan Vlaanderen nu ook een regisseursrol opnemen voor het veld, in samenspraak met dat veld. Dit is geen overheidsbemoeyenis, maar verantwoordelijk omgaan met het belastinggeld. De instellingen en organisaties moeten de juiste keuzes maken en de juiste rol spelen, met voldoende slagkracht en voldoende kennis en expertise.

De evenwaardige aandacht voor het materiële en het immateriële culturele erfgoed is heel positief, net als de afstemming met Onroerend Erfgoed en andere beleidsdomeinen. Het erfgoed moet een impact hebben op onze maatschappij: toerisme, welzijn, diplomatie en ondernemen. Een goede samenwerking is heel belangrijk. Het is een goede zaak dat het toerisme extra middelen en impulsen kan geven aan de erfgoedsector. De vele projecten over de Vlaamse meesters hebben bijvoorbeeld gezorgd voor veel extra middelen.

Bij de basistaken worden de dienstverlenende rollen terecht benadrukt. De instellingen moeten echter voldoende slagkracht hebben om die rollen op het terrein op te nemen.

In het voorjaar zal de minister zijn strategische visienota voorleggen, die richtinggevend zal zijn voor de komende vijf jaar. De lokale besturen worden daarbij betrokken. De sector heeft vele ambities, die men zo snel mogelijk wil realiseren. De visienota moet echter duidelijke keuzes maken. In de lopende gesprekken worden er al aanzetten gegeven. De aandacht voor het religieuze erfgoed blijft een prioriteit. Er zal ook aandacht zijn voor de ambachten, het vakmanschap en het agrarisch erfgoed. Tegelijk moeten andere thema's de kans krijgen om door te groeien.

In het kader van de hertekening van de provinciale bevoegdheden zullen er nieuwe afspraken nodig zijn. De afspraken met steden en gemeenten zijn mee opgenomen in het ontwerp van Cultureelerfgoeddecreet. Dat was een vraag van de VVSG. De steden en gemeenten zullen ook nauwer worden betrokken bij de strategische visienota, de beoordeling van de werkingssubsidies en een beheersovereenkomst met een cultureelerfgoedinstelling op hun grondgebied. Dat zal leiden tot een nauwe wisselwerking tussen het Vlaamse niveau en de lokale besturen, zonder de autonomie van de lokale besturen in vraag te stellen.

De betekenis van functies en rollen moet zeker duidelijk zijn. De functies zijn de basistaken, die zijn geactualiseerd, uitgebreid en afgestemd met het immateriële erfgoed. Over de rollen is er nog onvoldoende duidelijkheid. De dienstverlenende taken worden opgenomen door een collectiebeherende instelling of een dienstverlenende instelling. Wie deze taak opneemt, moet instaan voor de brede sector. Het is nog onduidelijk of de dienstverlening bedoeld is voor de eigen instelling en het eigen netwerk, dan wel voor de brede sector. Zelf vindt Cathy Coudyser dat de dienstverlening zo breed mogelijk moet worden ingevuld. Ook kleinere spelers, erfgoedcellen en regionaal erkende musea of instellingen hebben daar baat bij.

Als een collectiebeherende instelling een dienstverlenende taak opneemt, moeten er voor de dienstverlenende taken duidelijke doelstellingen en actieplannen zijn, die na vijf jaar kunnen worden beoordeeld, en daarnaast een apart budget. Als een dienstverlenende instelling die rol opneemt, moet de slagkracht van de huidige kleine instellingen groter worden. Deze instellingen kunnen zeker efficiëntiewin-

sten boeken. Fusies zijn belangrijk, maar in de praktijk zullen er administratieve, juridische en andere obstakels opduiken. Het tijdschema is zeer krap. Om een fusie te doen slagen moet er voldoende draagvlak zijn. Het realiseren van samenwerking kan misschien een tussenstap zijn.

Dit ontwerp van decreet realiseert de uitbreiding naar culturele archiefinstellingen en erfgoedbibliotheken. Daarmee neemt Vlaanderen op internationaal vlak het voortouw.

De spreker staat achter het principe om een klein aantal cultureelerfgoedinstellingen te laten excelleren op alle vlakken. Die uitstraling is belangrijk voor de hele sector. Deze instellingen kunnen ook de internationale rol waarmaken. Als ze meer verantwoordelijkheden hebben, is het logisch dat ze ook extra middelen krijgen.

Het subsidiebeleid maakt een onderscheid tussen de landelijke en de regionale instellingen. Regionale instellingen kunnen heel belangrijk zijn, maar hoeven niet op het landelijke niveau te worden getild.

Het ondersteunen van publicaties wordt opgenomen in het geïntegreerde tijdschriftenbeleid. Dat is een ander traject. OKV zou men kunnen laten uitgroeien tot een organisatie die het roerende en het onroerende erfgoed samenbrengt en samen promoot. Het project 'Vlaamse Meesters in Situ' is een goed voorbeeld. OKV kan de organisatie worden die de Open Monumentendag en de Erfgoeddag mee coördineert, en verantwoordelijk is voor de museumpas en de erfgoedpas.

Niemand twijfelt aan het belang van een belangenbehartiger of aan de rol van de bestaande belangenbehartiger. De belangenbehartiger moet echter onafhankelijk kunnen opereren. Daarom is het beter dat deze geen subsidie krijgt en dat hij niet verankerd wordt in het decreet. De belangenbehartiger is belangrijk voor het hele erfgoedveld, ook voor andere decreten waarin hij evenmin verankerd werd. Daarbij denkt Cathy Coudyser aan het Topstukkendecreet. Haar fractie kan wel akkoord gaan met het meenemen van het steunpunt in de oefening van de bovenbouw.

2.4. Caroline Bastiaens

Caroline Bastiaens komt terug op de lange voorgeschiedenis van het ontwerp. De conceptnota werd voorbereid door focusgroepen en in overleg met de sector. In de commissie kreeg diezelfde sector het woord in een hoorzitting (*Parl.St. VI.Parl. 2015-16, nr. 743/2*) over de conceptnota, waarover de commissie ook uitgebreid met de minister van gedachten heeft gewisseld (*Parl.St. VI.Parl. 2015-16, nr. 743/3*). Ook over het ontwerp van decreet zelf had recent een hoorzitting plaats. De SARC, OCE en VVSG schetsten een aantal kanttekeningen maar drukten ook hun appreciatie uit over het participatieve traject.

Het ontwerp van decreet voorziet de erfgoedsector van een totaal nieuwe indeling en de ondersteuning. De CD&V beschouwt het dan ook niet als een tussendecreet. De ingrijpende operatie heeft in het rijk geschakeerde erfgoedveld de nodige onrust teweeggebracht. De fractie heeft begrip voor die bezorgdheden en heeft die ook zelf geuit naar aanleiding van de gedachtewisseling van juni 2016.

In plaats van het huidige complementaire beleid komt er een matrix met rollen en functies. Het wordt mogelijk om instellingen en organisaties te clusteren. Er heerst twijfel over het budget. Tegelijk wordt het provinciale erfgoedbeleid afgebouwd. De sector krijgt met andere woorden op relatief korte tijd erg veel te verteren.

Van de andere kant is het niet wenselijk om de invoering van het nieuwe decreet on hold te zetten. Wel roept de CD&V-fractie minister Gatz op om bij de uitvoering rekening te houden met bepaalde randvoorwaarden.

De eerste randvoorwaarde is dat de minister de dialoog met de sector blijft aangaan en daarbij de belangenbehartiger respecteert. Belangrijke onderwerpen voor gesprek zijn:

- de concretisering van het beoordelingsproces voor kwaliteit;
- de rolverdeling;
- de dynamische ruimte, waarover de SARC verduidelijking heeft gevraagd.

Caroline Bastiaens roept de minister stellig op om bij de inwerkingtreding van het decreet in voldoende extra subsidies te voorzien. Zonder extra budget is het ontwerp haast onuitvoerbaar, zoals de verschillende gesprekspartners op de hoorzitting hebben aangegeven. De vrees is immers dat het ontwerp zonder extra subsidies de kleinere erfgoedinstellingen zou doen leegzuigen of toch ten minste het landschap zou doen versralen.

Voorts vraagt de spreker om de dynamische ruimte van het erfgoedmiddenveld voldoende kansen toe te kennen, ook financieel. Het budget moet fair over de hele sector worden verdeeld. Caroline Bastiaens draagt de minister op om erover te waken dat het budget dat de provincies op dit moment aan erfgoed besteden, integraal wordt overgeheveld naar de erfgoedsector op zowel Vlaams als lokaal niveau. Zo blijven ook kleinere gemeenten met erfgoed bij het hele beleid betrokken.

Het lid vraagt respect voor de eigenheid van de erfgoedsector, een relatief jonge sector waar de rol van de steden en gemeenten in verhouding meer doorweegt, aangezien de lokale besturen hoofdaandeelhouders zijn van de cultureelerfgoedsector. Daarop wees de VVSG al in de hoorzitting.

De aanwezigheid van complementaire rollen is een sterkte die deze sector in tegenstelling tot de kunstensector heeft. In de kunsten kan de artistieke kwaliteit baat bij hebben bij concurrentieel denken, waarbij organisaties elkaar uitdagen en zo hun aanbod naar een hoger niveau tillen.

De CD&V is heel tevreden dat de cultureelerfgoedgemeenschap het centrale begrip blijft in dit beleid. Erfgoed verbindt. De gezamenlijke zorg voor gedeeld erfgoed draagt bij tot gemeenschapsvorming. Daaraan heeft onze samenleving absoluut nood. Bovendien sluit dit aan bij het internationale beleidskader.

Ook de decretale basis voor immaterieel erfgoed stemt de CD&V tevreden. Datzelfde geldt voor het behoud van de bestaande erfgoedcellen en het verlagen van de minimumgrens voor erfgoedcellen naar 85.000 inwoners. Daardoor komen ook minder bevolkte gebieden voortaan in aanmerking.

Het lid is erg tevreden dat de functie 'participatie' als vijfde opdracht voor de erfgoedinstellingen wordt toegevoegd. De vier bestaande functies zijn integraal herdacht en afgestemd op de huidige noden en uitdagingen van de sector.

Caroline Bastiaens besluit dat het ontwerp strekt tot een kaderdecreet. Daarna volgt nog een belangrijk debat over de strategische visienota met de beleidsprioriteiten van minister Gatz. Die moet een richtinggevend kader bieden voor de beoordeling van toekomstige subsidieaanvragen. Belangrijk wordt de overleggronde met steden en gemeenten als essentiële stakeholders, gezien de stopzetting van de provinciale erfgoedbevoegdheid.

Tegen de zomer van 2017 verwacht Caroline Bastiaens de uitvoeringsbesluiten. Op basis daarvan kunnen de organisaties in het najaar van 2017 hun beleidsplannen opstellen. Voor al die fases biedt de CD&V zich aan als een constructieve maar ook waakzame partner.

Hiermee is het werk echter nog niet af. Naast de implementatie van het nieuwe decreet verwacht de erfgoedsector ook een beleidsvisie op digitalisering en depotwerking, de ondersteuning van vrijwilligerswerk, de invoering van de stockverzekering en de fameuze indenniteitsregeling.

De spreker sluit af met vier concrete vragen.

Hoe ziet minister Gatz de koppeling tussen het Regiodecreet en het voorliggende ontwerp? In de hoorzitting heeft de VVSG haar bezorgdheid geuit over de afhankelijkheid van de dynamische ruimte ten aanzien van dat Regiodecreet.

Nog op de hoorzitting vielen kritische vragen te noteren bij de invoering van het statuut van Vlaamse Cultureelerfgoedinstelling, naar analogie met het Kunstendecreet. Is het gezien het bestaan van een landelijke erkenning niet beter om af te zien van de invoering van die categorie?

Hebben de erfgoedtijdschriften een plaats in het Cultureelerfgoeddecreet of het tijdschriftenbeleid?

Wat met de timing van de uitvoering? Daarover heeft de sector duidelijkheid nodig.

2.5. Yamila Idrissi

Yamila Idrissi zal niet ontkennen dat het ontwerp van decreet heel wat goede elementen bevat. In die zin sluit ze zich aan bij de waardering van Bart Caron voor die goede aspecten. Over de conceptnota bleek het veld zelfs opvallend tevreden. Die nota heeft evenwel verwachtingen gecreëerd waaraan het ontwerp niet beantwoordt. Mocht de conceptnota letterlijk in het ontwerp zijn overgenomen, dan stonden er nu veel meer mensen voor te juichen.

Het ontwerp van decreet lijkt vooral op de maat van de instellingen te zijn, veeleer dan in het belang van erfgoed op zich.

Bij een aantal concrete vragen zou Yamila Idrissi opheldering willen.

Zo zijn de functies en rollen niet erg duidelijk. Wie komt daarvoor in aanmerking? Wat worden de financiële implicaties? Het voorliggende ontwerp biedt daarop geen antwoord.

Datzelfde geldt voor de regierol, die de Vlaamse overheid terecht opneemt. Maar wat worden haar maatstaven en criteria? Gaat het eventueel om een veldtekening of om een oefening in functie van fusies en samenwerking?

Is de veronderstelling terecht dat de collectiebeherende instellingen bij de uitvoering van dit ontwerp gebaat zullen zijn terwijl de kleintjes het moeilijk zullen krijgen? Is dat dan ook de bedoeling? Zo neen, hoe wil de minister de bezorgdheid daarover opvangen? Het lijkt nu wel op een creatie van een Champions League waarnaast alle anderen in het gedrang komen.

Wat met de duurzame kwaliteitszorg? Wat met FARO, de LEOV's en de erfgoedcellen van de provincies?

Is de continuïteit gegarandeerd, ook met betrekking tot het fijnmazige netwerk? Hoe wil de minister het behoud van dat netwerk garanderen? Vreest hij niet meer versnippering terwijl het ontwerp die juist wil tegengaan?

Het kwaliteitslabel lijkt aan belang te zullen inboeten. Is dat een terechte analyse?

Worden de erfgoedbibliotheken buiten spel gezet. Of krijgen ze eindelijk een erkenning? Ze verdienen blijvend aandacht.

Wat wordt de echte speelruimte van de dynamische ruimte? Gebrek aan voldoende budget zou die dynamische ruimte opheffen.

Zal de introductie van cultureelerfgoedinstellingen niet leiden tot tweedracht en verschillende snelheden? Hoe wil de minister dit voorkomen?

Wat de bovenbouw betreft, hebben steunpunten en belangenbehartigers geen plaats gekregen in het ontwerp van decreet. Dat verwondert Yamila Idrissi. Ze hoopt alvast dat het steunpunt een plaats krijgt in het ontwerp van decreet over de bovenbouw. Maar Cathy Coudyser heeft met het argument van belangenvermenging gepleit tegen subsidies voor belangenbehartigers. Is die vreemde argumentatie inderdaad de reden van hun niet-opname in het voorliggende ontwerp?

Niet alleen bevat het ontwerp zelf nog heel wat onduidelijkheid, maar dat geldt ook voor andere zaken die ermee verband houden. Wat wordt de timing van het decreet over de bovenbouw? Als het steunpunt in het voorliggende ontwerp geen plaats krijgt, dan zal dat specifieke decreet daarvoor moeten dienen, maar daarover weten we vandaag nog niets. Yamila Idrissi zit met dezelfde vraag over het decreet betreffende het regionale cultuurbeleid. Al die zaken staan in verband met elkaar, maar heel wat cruciale elementen in die wisselwerking blijven onduidelijk.

Nogal wat elementen die buiten het ontwerp van decreet worden geregeld, had Yamila Idrissi liever nog vóór de goedkeuring ervan geregeld willen zien. Duidelijkheid over bijvoorbeeld de indemniteit zou de sector een zekerheid verschaffen die ze nu nog niet heeft. Wanneer kan de minister die zekerheid bieden over indemniteit, depotwerking, vrijwilligersbeleid, digitalisering enzovoort? Digitalisering is zonder meer de toekomst. Helaas ontbreekt in het voorliggende ontwerp de visie op dat cruciale element.

Caroline Bastiaens wees terecht op het ruime overleg met de sector in de ontstaansgeschiedenis van het ontwerp. Yamila Idrissi hoopt dat dit ook het geval zal zijn in de uitvoeringsfase. Hopelijk zal de minister dan ook meer rekening houden met de opmerkingen van de sector.

De nodige financiële ruimte is de absolute voorwaarde voor het welslagen van de vernieuwing. Al in het verleden heeft deze sector met veel gedruis actie gevoerd op het Martelarenplein omwille van zijn historische onderfinanciering. De sector hoopte dat de vorige Vlaamse Regering die zou oplossen. Op de valreep is die daarin niet geslaagd. Yamila Idrissi had eigenlijk gehoopt dat minister Gatz eerst het financiële aspect zou oplossen voordat hij een nieuw decreet zou ontwerpen. Dan zou dat ontwerp op de juiste financiële basis zijn gestoeld.

Vaak hoort Yamila Idrissi dat dit ontwerp is geënt op het succes van het Kunstendecreet. Het lid waarschuwt echter om de eigen dynamiek van de cultureelerfgoedsector niet te negeren. Uiteraard mag een ander decreet inspiratie brengen, bijvoorbeeld wat betreft de beoordelingscommissies, maar dan moet ook de kritiek daarop in rekening worden gebracht.

Vindt de minister ten slotte dat dit ontwerp de erfgoedsector op de 21ste eeuw voorbereidt? Zelf heeft Yamila Idrissi niet die indruk. Het ontwerp zorgt wel voor duurzaamheid, maar innovatief is het niet. De uitdagingen van de 21ste eeuw, bijvoorbeeld de digitalisering, krijgen erin geen oplossing. Daarin is dit ontwerp van decreet een gemiste kans.

3. Antwoorden

Minister *Sven Gatz* heeft van de commissie fijne erkenningen gekregen voor zowel proces als resultaat.

Wat de opmerkingen van de verschillende leden betreft, begint de minister met de algemene vraag of dit ontwerp tot een tussendecreet strekt en of het voldoende ambitieus is. Of het een tussendecreet is, zoals sommigen nogal affirmatief poneren, zal de toekomst uitwijzen. In dat opzicht prefereert de minister een goed tussendecreet boven een halfbakken decreet met grote finaliteit. Of een decreet een sector voldoende slagkracht en dynamiek oplevert, hangt voor een deel van het decreet zelf af en voor een deel van de sector, maar ook van de middelen. Dat beamen zowel meerderheid als oppositie. Naast het ontwerp zelf zal ook de visienota van groot belang zijn.

Minister Gatz stelt zich ten aanzien van zijn ontwerpen van decreet graag minimalistisch op. Hij zet er bij voorkeur niet meer in dan strikt noodzakelijk, hoewel de verschillende overlegrondes altijd tot iets meer dan dat leiden. Als sommige zaken niet in een decreet staan, dan is dat ook met een reden zo.

Een decreet moet rust en stabiliteit brengen vanuit de institutionele logica van een sector. Daarmee bepaalt het nog niet de richting die die sector inhoudelijk moet inslaan.

Een decreet moet vooral de juridische essentie bevatten, veeleer dan proza dat toch niet afdwingbaar blijkt. Het decreet is immers geacht solide genoeg te zijn om een tijd mee te kunnen. Onder andere aan de hand van de begeleidende tekst of visienota kan de context waarbinnen het verder evolueert, worden bijgesteld afhankelijk van politieke keuzes van meerderheden of parlementen.

Over het wenselijke ambitieniveau van een dergelijk ontwerp van decreet verschilt de minister dus inderdaad van mening met sommige leden van de commissie. Met de insinuatie dat daarachter een gebrek aan visie schuilgaat, is hij het echter oneens.

De dubbele invalshoek van het ontwerp en de voorafgaande conceptnota komt er ten eerste op neer dat we voldoende grootschalig moeten kunnen zijn om ook internationaal mee te tellen. Dat aspect komt in het ontwerp duidelijk uit de verf, onder andere maar niet alleen met de cultureelerfgoedinstellingen. Ten tweede wil het decreet voldoende breedte mogelijk maken. Instellingen worden aangemoedigd om hun opdracht ruim genoeg op te vatten. Ze horen niet alleen werk te maken van de harde kern van het erfgoedbeleid, maar hebben ook een opdracht ten opzichte van de semiprofessionele erfgoedsector, met onder andere de vrijwilligerswerking.

Het ontwerp van decreet strekt er wel degelijk toe om voldoende mensen in het verhaal te betrekken, ongeacht of ze zich zelf al engageren als vrijwilliger, of dat aan hen als publiek kan worden geappelleerd. Net als de internationale ambities is dat brede aspect aanwezig in het ontwerp.

De triptiek conceptnota-decreet-visienota is een werkbare beleidstechniek. Daarin staat het decreet erg met de voeten op de grond: er mogen niet te veel losse eindjes in voorkomen, zoals ook de Raad van State vindt. De visienota trekt het dan weer wat meer open. Als sommigen het ontwerp van decreet vandaag niet ambitieus genoeg vinden, dan komt dat ook omdat het zich niet aan het einde van het traject bevindt.

De minister erkent de onzekerheid in de sector. Die wijt hij aan verschillende oorzaken. Hoe dan ook brengt een nieuwe subsidieronde altijd onzekerheid teweeg. Ook zonder nieuw ontwerp van decreet zou er nu al nervositeit heersen, wat ook begrijpelijk is.

Het Kunstendecreet had helemaal niet a priori de bedoeling om instellingen of organisaties te doen verdwijnen, maar voor de erfgoedsector is dat zelfs nog veel minder het geval. In die sector is veeleer sprake van een veld. De verhoudingen tussen die spelers kunnen wel veranderen, maar de instroom blijft er veel beperkter. De vrees van sommigen over hun voortbestaan mag dan ook wel wat worden gerelativeerd.

Net als de kunstensector krijgt de erfgoedsector van de minister het advies om zeker van de eigen kracht uit te gaan. Uiteraard wil een sector zich ter wille van het lijfbehoud conformeren aan de beleidskeuzes, maar anderzijds kent Vlaanderen een heel open beleidsmodel. Daarin creëert de Vlaamse overheid een kader waarbinnen de sector zelf over heel wat mogelijkheden beschikt, bottom-up. Sommigen verwachten een zekere regierol van de minister van Cultuur, maar met het oog op de vrijheid ook weer niet te veel. In deze sector is er heel wat initiatief, vaak ook uit het stedelijke en lokale bestuursniveau. Minister Gatz streeft dan ook naar evenwicht tussen regie en vrijheid.

Minister Gatz bevestigt de nadruk op het collectiebeheer, maar ontkent dat daardoor andere aspecten, zoals immaterieel erfgoed, participatie, publiekswerking en vrijwilligerswerk in het gedrang komen. De nadruk op collectiebeheer moet ons nog meer dan vroeger in staat stellen om mee te groeien met de internationale standaards. Buiten de beschikbaarheid van heel wat knappe en relevante collecties in diverse musea en erfgoedinstellingen, hebben we ook nood aan een systeem om dit alles professioneel en grootschalig genoeg te maken om internationaal een rol te spelen. Dat impliceert niet noodzakelijk overal fusies. Het komt ook hier neer op evenwicht zoeken.

Er waren ook vragen over de rollen en functies. Het ging dan vooral over de rollen. Wat de functies betreft, actualiseert het ontwerp het bestaande. Op dat vlak is de continuïteit erg groot, wat sommigen dan weer niet ambitieus en innoverend genoeg zullen vinden. Op dat vlak sluiten we echter aan bij de internationale evoluties.

De rollen hebben een dubbel doel. Ten eerste moeten ze de positie bepalen van de erfgoedactoren en instellingen ten aanzien van derde partijen, met het oog op een goede samenwerking. De minister deelt de bekommernis van Bart Caron dat het perspectief van het veld ruim genoeg moet zijn. Ten tweede kunnen ze leiden tot een diepere samenwerking van organisaties binnen het veld.

De administratie heeft het hele traject nauwgezet begeleid en goed overleg gepleegd met een aantal landelijke actoren. Ze is nu de laatste hoofdstukken van die oefening aan het schrijven. Die oefening bestond erin te bepalen welke thematische rollen in het veld aanwezig zijn. Het gaat dan om uiteenlopende zaken, van agrarisch erfgoed tot letteren en boekdrukkunst. De volgende vraag was welke interesse er bestaat tot bepaalde samenwerking of tot dienstverlening aan een breder deel van het terrein.

Naast die thematische rollen zijn ook erfgoedtechnische en functiegerichte rollen onderzocht. Het gaat onder andere om digitaal erfgoed en internationale netwerken. Ten slotte zijn er de rollen ten aanzien van de deelsectoren zoals de musea, archieven en erfgoedbibliotheken.

De minister verwacht dat deze oefening boeiend materiaal zal opleveren. De open tafel van de administratie was een uitnodiging. Een erfgoedspeler die zichzelf respecteert, neemt actief deel aan die oefening en gaat na welke dynamiek tussen de spelers ontstaat.

De bedoeling is nu om de resultaten in beleid om te zetten in de visienota.

Sommigen vragen om in te spelen op de aanwezigheid van grote geldsommen in Toerisme. Minister Gatz wijst er echter op dat Toerisme en Erfgoed erg verschillende rollen spelen. Minister Weyts investeert inderdaad mooie bedragen in de toeristische sector, maar doet dat ook omdat hij in zijn beleidsdomein versnipperingen ongedaan heeft gemaakt en zich daardoor kan toeleggen op grotere hefboomprojecten. Minister Gatz vindt het alvast een goede zaak dat zijn collega daarbij ook aanzienlijk investeert in cultureel erfgoed.

Minister Gatz zelf en de erfgoedactoren hebben nu de opdracht om de expertise en dynamiek van hun sector voldoende te behoeden en ondersteunen. Als – binnenlands en internationaal – toerisme de erfgoedsector meer onder de schijnwerpers wil brengen, kan hij dat alleen maar toejuichen. Het is – terecht – niet zomaar mogelijk om erfgoedbudgetten bij Toerisme onder te brengen, maar het omgekeerde is net zo goed waar. De invalshoeken zijn verschillend maar de sectoren kunnen elkaar mits doordacht beleid wel goed ondersteunen.

Bepaalde commissieleden hebben de indruk dat vooral de groten wel zullen varen bij dit ontwerp van decreet. Mogelijk wekt het discours uit het regeerakkoord en de beleidsnota's die indruk te sterk in de hand. Nochtans blijkt uit de recente oefening betreffende de subsidieverdeling dat naast het feit dat bepaalde grote instellingen wel degelijk meer financiële armslag hebben gekregen, het veld breed en fijnmazig blijft. Dat is ook de bedoeling van dit ontwerp van decreet.

De minister motiveert de beslissing tot cultureelerfgoedinstellingen met het argument dat ze rechtstreekse aanspreekpunten opleveren voor sturing vanuit het Vlaamse beleid. Dat is ook de reden waarom voormalig Vlaams minister Paul Van Grembergen deze werkwijze met grote instellingen voor de kunstensector heeft ingevoerd. Tot dan was het veld zo horizontaal gerangschikt dat het beleid niet meer kon doen dan louter vaststellen dat sommige groter waren dan andere. Nu kan het beleid een relatie aangaan met de grotere instellingen, aan de hand van beheersovereenkomsten. Daarmee zijn ze nog niet ondergeschikt aan de Vlaamse Regering, maar sluiten ze een contract af met het oog op de cultuurdoelstellingen van die regering en de instellingen zelf. Artistiek behouden ze de volledige vrijheid, maar met die overeenkomsten krijgen ze sturing in hun positionering in het veld, zowel internationaal als in hun verantwoordelijkheid ten aanzien van kleinere spelers.

De minister kan nog niet preciseren waartoe deze operatie zal leiden maar een inflatie sluit hij alvast uit. De facto zijn er nu al twee grote instellingen. De vraag is of er daar nog bijkomen en welke dat dan zouden zijn. Dat zal afhangen van de manier waarop instellingen zich de komende maanden positioneren.

Minister Gatz vraagt om het belang van een dergelijk statuut ook weer niet te overschatten. Sommige erfgoedspelers reageren erg ontgoocheld omdat het statuut van cultureelerfgoedinstelling buiten hun bereik ligt. De minister benadrukt echter dat het beter is om goed werk te verrichten zonder dat statuut dan een matige cultureelerfgoedinstelling te worden. Het gros van het werkveld blijft bestaan uit gesubsidieerde landelijke en regionale organisaties, die samen een fijnmazig netwerk vormen. Daarom moet het dynamische gedeelte van de financiering, het budget voor projecten dus, groot genoeg zijn. Op dit moment is dat budget drama-

tisch klein. Eventuele extra middelen zullen dan ook bestemd zijn voor innovatieve projecten in de dynamische ruimte.

Wat het complementaire beleid betreft, kunnen regionale erfgoedspelers met een kwaliteitslabel of met een werkingssubsidie op basis van dit ontwerp van decreet, toegang krijgen tot projectsubsidies op voorwaarde dat die projecten cultureelerfgoedwerking met een landelijke of internationale relevantie behelzen. Dat mag niet tot de conclusie leiden dat de Vlaamse Regering geen belang hecht aan projecten van regionaal belang. Een dergelijk project kan immers ook een landelijk belang krijgen door samenwerking met landelijke spelers. Waar dit niet mogelijk is, kan het Regiodecreet nog soelaas brengen.

Minister Gatz beseft dat de huidige timing er niet toe leidt dat die zaken ideaal samenvallen. Hij is echter niet van plan om alles voor zich uit te schuiven tot alle nodige decreten beschikbaar zijn. In dat geval zou hij ongetwijfeld de kritiek krijgen dat er niets vooruitgaat.

Een gevolg is dus dat de lat voor toegang tot de dynamische ruimte en projectsubsidies relatief hoog ligt. Regionale projecten blijven dan mogelijk aan de hand van het Regiodecreet, dat het huidige provinciale beleid zal continueren.

Voor de stadsarchieven wil de minister een gelijkaardige oefening. Ook zij moeten voldoende ruimte krijgen om zich in het voorliggende ontwerp in te schakelen.

Bepaalde leden polsten naar de visienota. Daar zal alvast de notie van een sectorgebonden bovenbouw instaan.

Wat de bovenbouw betreft, heeft de sector geen reden tot ongerustheid. Het huidige steunpunt functioneert goed. De minister laat momenteel de rol en verhouding tot de administratie afstemmen. Tenslotte is een steunpunt een verre buitendienst van de administratie. Er zal echter niets veranderen aan de algemene steun aan de sector vanuit steunpunt en administratie.

Wat de belangenbehartiger betreft, verschilt minister Gatz van mening met bepaalde vraagstellers. Hij erkent de noodzaak van een belangenbehartiger voor een sector maar antwoordt niet bevestigend op de vraag of die dan ook in een decreet moet voorkomen. In het Kunstendecreet is oKo evenmin opgenomen, al heeft die regelmatig overleg met de minister. De minister pleit om hun impact niet te onderschatten. Een belangenbehartiger is een regelmatige gesprekspartner, maar hoort volgens minister Gatz dus niet in een decreet te staan.

Van digitalisering vindt de minister evenmin dat die in een decreet thuishoort. Hoewel digitalisering een alomtegenwoordig fenomeen is, is het ook een erg vluchtig gegeven dat zich erg moeilijk in decreetsartikelen laat vatten. In een visienota kan dit aspect wel aan bod komen, en uiteraard moet het beleid er zeker op inspelen. Bepaalde financiële impulsen zijn dan ook nodig. Maar zoals gezegd is het in de huidige context niet opportuun om zoiets decretaal te verankeren.

De regeling van depotwerking en vrijwilligersbeleid vindt de minister eveneens veeleer in een visienota thuishoren. Van zodra die nota's beschikbaar zijn, wil hij daar graag op ingaan.

Sommigen beoordelen het corpus van het ontwerp als waardevol maar vinden de zogenaamde zijluiken ontoereikend. Het gaat dan om de verbanden met het regionale cultuurbeleid, de bovenbouw, de digitalisering en de provinciale ambtenaren. In die context kan de minister alleen kwijt dat het voorjaar druk zal zijn. Het is eigen aan het ritme van een legislatuur dat het derde jaar 'delivery time' wordt.

De planning voorziet in een visienota Cultureel Erfgoed tegen 1 april. Administratie en kabinet zullen daartoe alle zeilen moeten bijzetten. Dan is er nog altijd tijd over om de vragen over die zijluiken te beantwoorden. Na de zomer zou er dan een zekere rust moeten intreden waarin iedereen met antwoorden op bijna al zijn vragen zijn dossier kan voorbereiden. De landelijke spelers moeten dit indienen tegen 15 december 2017, de regionale tegen 15 januari 2018. Op zich is dat een vrij korte termijn, maar de minister gaat ervan uit dat alle spelers, ondanks alle nog open vragen, nu al in staat zijn om een visie te vormen op hun eigen functioneren voor de komende vijf jaar.

De relatie tussen de verschillende bestuursniveaus heeft momenteel nog steeds de vorm van de perfecte lasagne, waarin de landelijke spelers, provinciale spelers en de steden en gemeenten elk een laag belichamen met politieke autonomie gebaseerd op bestuurskracht en een budget. Vanaf 1 januari 2018 komt hier fundamenteel verandering in. In het Regiodecreet blijven de persoonsgebonden bevoegdheden bestaan, maar ze zullen sterk complementair zijn met het landelijke niveau. Dit vergt gaandeweg de nodige hervorming van de relatie met steden en gemeenten, die ook niet zomaar abrupt op één dag zal gebeuren. Op dit moment is dat tussenniveau nog aan de provincies overgelaten, maar vanaf dan kan het vanuit het landelijke niveau worden aangestuurd. Zolang de middelen beschikbaar blijven, hoeft dat geen beangstigend vooruitzicht te zijn.

In het algemeen moet de visienota dus de prioritaire keuzes voor de komende vijf jaar aangeven. Er moet inderdaad evenwicht zijn voor de hele sector. De nota zal de nodige beleidsnadrukken leggen.

Op het tijdschriftenbeleid zal de minister nog niet ingaan. Hierin zullen inderdaad beslissingen nodig zijn. Daarover loopt nu het voorbereidende overleg. Een en ander zal zijn beslag krijgen in de visienota.

De erfgoedbibliotheken zullen met dit ontwerp van decreet een minstens evenwaardige en in feite ook grotere rol kunnen innemen.

Dit ontwerp zou ook zonder bijkomende middelen al verdienstelijk en interessant kunnen zijn, maar dat is niet de bedoeling. Minister Gatz wil niet elk decreet zo opstellen dat de betrokken sector er meer middelen door verwerft, maar deze sector heeft historisch wel een zekere achterstand en dus recht op een inhaaloperatie die haar een beter financieel perspectief oplevert. Daartoe wil de minister zich inderdaad engageren.

Sommigen vinden dat die extra middelen er vóór een nieuw decreet moeten zijn, maar minister Gatz verkiest de omgekeerde werkwijze. Mocht dat geld nu al voorhanden zijn geweest, dan zou hij als minister verplicht zijn geweest om het lineair over de sector te verdelen. Dan had iedereen wellicht iets meer gehad en zou men half tevreden zijn. Beleidskeuzes houden echter ook in dat sommigen meer vooruitgaan dan anderen. Dat heeft niets te maken met willekeur of voorkeuren van een minister maar geeft gevolg aan beleidskeuzes die de minister al heeft uiteengezet en gestalte zullen krijgen in de visienota. Daartegenover moet dan ook een substantieel hoger bedrag staan.

Minister Gatz herhaalt als besluit dat die beleidskeuze zal ingegeven zijn door een streven naar evenwicht tussen meer focus op grootschaligheid en het internationale netwerk enerzijds en een fijnmazige structuur in heel Vlaanderen anderzijds.

Het is nu nog wachten op de visienota. Nu al besluiten dat het voorliggende ontwerp een gemiste kans is of net niet, zou voorbarig zijn.

4. Repliekenronde

Bart Caron noemt de aanpak van het immateriële erfgoed heel interessant en is erg tevreden met de uitdrukkelijke erkenning en waardering daarvoor.

Ook de uitspraken van de minister over FARO stemmen *Bart Caron* blij. Hij beaamt dat de verhoudingen tussen steunpunt, belangenbehartiger en overheid op punt moeten worden gesteld.

Eveneens tevreden is de spreker om de actualisering van de functies. Het is een mooi voornemen om een evenwicht tussen regie en vrijheid te zoeken.

Als gewezen kabinetschef heeft *Bart Caron* al meegewerkt aan het model met decreten, uitvoeringsbesluiten en visienota's. Gezien het essentiële belang van de visienota in dat model vraagt *Bart Caron* om deze zo helder en concreet mogelijk op te stellen, met duidelijke politieke keuzes.

Twee vragen wil hij nog stellen.

Zijn organisaties bij een erkenning als cultureelerfgoedinstelling verplicht om een dienstverlenende rol op te nemen?

Zal de minister niet alleen de koepel van erfgoedbibliotheken subsidiëren, maar ook die bibliotheken afzonderlijk?

Yamila Idrissi is het fundamenteel oneens met de stelling van minister Gatz dat een decreet een minimale invulling moet krijgen. Die uitspraken van de minister verbazen het lid zelfs aangezien een beleidsvoerder zich nu eenmaal baseert op wat decretaal wordt voorgeschreven. Het gaat dan niet op om zichzelf als minimalist af te schilderen, tenzij de minister degenen die de beslissingen moeten nemen, alle vrijheid wil bieden. In dat geval zal nagenoeg alles in het decreet afhangen van wat er elders gebeurt en blijft er heel wat onzekerheid.

Over FARO heeft de minister wel verduidelijkt dat daar weinig reden tot zorgen is. Voor de meeste andere aspecten belooft hij die duidelijkheid in zijn visienota te brengen. Dat roept bij *Yamila Idrissi* de herinnering op aan de visienota bij het Kunstendecreet, die werkelijk aan alle verwachtingen beantwoordde maar waarvan de uiteindelijke uitvoering mager uitviel.

Als de minister nu al vraagt om nog niet te concluderen dat dit ontwerp een gemiste kans zou zijn, dan geeft hij eigenlijk al de reden van de onthouding van de sp.a-fractie aan: te veel elementen zijn nog onduidelijk.

Minister *Sven Gatz* beaamt dat regie en vrijheid de verhouding bepalen waarover het in de politiek altijd gaat. Wat minimalisme betreft, vraagt hij om dat als een soort Deens design te zien, niet als een keuze om voor zichzelf alle opties open te houden. Het geloof in een maakbare samenleving heeft ook te maken met de vraag hoeveel men in een decreet wil voorschrijven. Men kan ook vertrouwen hebben in de invulling door de actoren op het veld. Alles in een decreet beschrijven betekent trouwens nog niet dat alles is opgelost.

Bij de eerder beschreven triptiek conceptnota-decreet-visienota hoort nog een vierde luik, het financiële aspect. Dat leidt al eens tot de manisch depressieve oefening waarbij een conceptnota enthousiasme opwekt, het decreet dit weer fnuikt, de visienota het weer oprakelt en de budgettaire vertaling weer ontgoochelt. In dit geval is het hoe dan ook de bedoeling dat er meer middelen zullen komen, maar zelfs daarmee zullen sommigen nog besluiten dat niet alles in de visienota uitvoering heeft kunnen krijgen. Dat wil minister *Gatz* vermijden door de visienota expli-

cieter te laten zijn. De ervaring met de visienota bij het Kunstendecreet, de eerste dergelijke oefening in het beleidsdomein Cultuur, leidt tot die conclusie. Hopelijk komt er dan weer geen reactie dat de visienota te gedetailleerd is.

De erfgoedbibliotheken krijgen nu al geclusterd ondersteuning. Erfgoedbibliotheken kunnen ook afzonderlijk structureel gesubsidieerd worden voor het uitvoeren van functies als ze voldoen aan artikel 48 van het ontwerp van decreet. Op hun onderlinge verhouding kan de minister nog niet ingaan.

Een dienstverlenende rol is geen verplichte opdracht voor een cultureelerfgoedinstelling. Indien daarin wordt voorzien, zullen daar ook de nodige middelen tegenover moeten staan.

Bart Caron vindt dat een grote culturele instelling zich wel degelijk ten dienste moet stellen van het veld. Het grootste kunsthistorisch museum van Vlaanderen zou toch het collectiebeleid van kleinere musea moeten ondersteunen.

Minister *Sven Gatz* wijst erop dat die dienstverlening op zich niet verplicht is, maar dat dit niet wegneemt dat de grootte van een instelling de morele verplichting doet verhogen. Een echt grote instelling die geen enkele dienstverlening aanbiedt, is geen goed idee.

II. Artikelsgewijze bespreking

Artikel 1 tot en met 7

De artikelen 1 tot en met 7 worden aangenomen met 11 stemmen bij 2 onthoudingen.

Artikel 8

Amendement nr. 1, voorgesteld door Jean-Jacques De Gucht, Caroline Bastiaens, Cathy Coudyser, Bart Caron en Yamila Idrissi, strekt ertoe artikel 8 te wijzigen.

Caroline Bastiaens licht dit amendement toe als het eerste uit een reeks amendementen op basis van een legistiek advies. In de artikelen 8, 30, 59 en 62 wordt telkens het woord "moet" weggelaten en wordt de betreffende zinsnede daaraan aangepast.

Amendement nr. 2, voorgesteld door Jean-Jacques De Gucht, Caroline Bastiaens, Cathy Coudyser, Bart Caron en Yamila Idrissi, strekt ertoe artikel 8 te wijzigen.

In de artikelen 8 en 11 wordt het woord "voorwaarden" vervangen door "erkenningvoorwaarden", legt *Caroline Bastiaens* uit. Ook dit amendement geeft gevolg aan een legistiek advies.

Amendement nr. 1 wordt eenparig aangenomen met 13 stemmen.

Amendement nr. 2 wordt eenparig aangenomen met 13 stemmen.

Het aldus geamendeerde artikel 8 wordt aangenomen met 11 stemmen bij 2 onthoudingen.

Artikel 9 en 10

De artikelen 9 en 10 worden aangenomen met 11 stemmen bij 2 onthoudingen.

Artikel 11

Amendement nr. 3, voorgesteld door Jean-Jacques De Gucht, Caroline Bastiaens, Cathy Coudyser, Bart Caron en Yamila Idrissi, strekt ertoe artikel 11 te wijzigen.

Caroline Bastiaens verwijst naar haar toelichting bij amendement nr. 2.

Amendement nr. 3 wordt eenparig aangenomen met 13 stemmen.

Het aldus geamendeerde artikel 11 wordt aangenomen met 11 stemmen bij 2 onthoudingen.

Artikel 12 tot en met 16

De artikelen 12 tot en met 16 worden aangenomen met 11 stemmen bij 2 onthoudingen.

Hoofdstuk 2. Organisatie van een cultureelerfgoedbeleid

Afdeling 4. Het aanduiden van collectiebeherende cultureelerfgoedorganisaties als cultureelerfgoedinstelling

Artikel 17 tot en met 23

Amendement nr. 4, voorgesteld door Bart Caron en Yamila Idrissi, strekt ertoe in hoofdstuk 2 de afdeling 4, die bestaat uit de artikelen 17 tot en met 23, te schrappen.

Dit amendement haalt de introductie van cultureelerfgoedinstellingen uit het ontwerp van decreet, licht Bart Caron toe. De indiener wijst op het variabele karakter van de subsidie voor landelijk ingedeelde organisaties. Aan de hand van de hoogte van die bedragen kan de minister duidelijk genoeg markeren welke instellingen voor hem belangrijker of minder belangrijk zijn. Het instrument 'rollen' maakt aanvullende akkoorden met de belangrijkste instellingen voor cultureel erfgoed in Vlaanderen mogelijk. De analogie met het Kunstendecreet is niet nodig. Niemand zal beweren dat het MAS een dorpsmuseum is. Er is geen nood aan een zogenaamde Champions League.

Caroline Bastiaens verklaart dat de CD&V dit amendement niet zal goedkeuren en verwijst voor de motivering naar het antwoord van minister Gatz in de algemene bespreking.

Amendement nr. 4 wordt verworpen met 11 stemmen tegen 2.

De artikelen 17 tot en met 23 worden aangenomen met 11 stemmen bij 2 onthoudingen.

Artikel 24 tot en met 29

De artikelen 24 tot en met 29 worden aangenomen met 11 stemmen bij 2 onthoudingen.

Artikel 30

Amendement nr. 5, voorgesteld door Jean-Jacques De Gucht, Caroline Bastiaens, Cathy Coudyser, Bart Caron en Yamila Idrissi, strekt ertoe artikel 30 te wijzigen.

Caroline Bastiaens verwijst naar haar toelichting bij amendement nr. 1.

Amendement nr. 6, voorgesteld door Jean-Jacques De Gucht, Caroline Bastiaens, Cathy Coudyser, Bart Caron en Yamila Idrissi, strekt ertoe artikel 30 te wijzigen.

Ook dit amendement geeft gevolg aan een legistiek advies, stelt *Caroline Bastiaens*.

Amendement nr. 5 wordt eenparig aangenomen met 13 stemmen.

Amendement nr. 6 wordt eenparig aangenomen met 13 stemmen.

Het aldus geamendeerde artikel 30 wordt aangenomen met 11 stemmen bij 2 onthoudingen.

Artikel 31 tot en met 40

De artikelen 31 tot en met 40 worden aangenomen met 11 stemmen bij 2 onthoudingen.

Artikel 41

Amendement nr. 7, voorgesteld door Jean-Jacques De Gucht, Caroline Bastiaens, Cathy Coudyser, Bart Caron en Yamila Idrissi, strekt ertoe artikel 41 te wijzigen.

Caroline Bastiaens verklaart dat dit amendement aan artikel 41 een mogelijkheid tot repliek toevoegt. In de hoorzitting heeft de sector zich daarvoor absoluut vragende partij verklaard. *Caroline Bastiaens* vindt die vraag legitiem. Het amendement voorziet dan ook in de mogelijkheid. De verdere modaliteiten zullen in een uitvoeringsbesluit komen. De sector vraagt om in een eerste fase het huidige systeem voort te zetten. Daardoor zijn er twee terugkoppelmomenten met de aanvragende organisatie.

Bart Caron en *Yamila Idrissi* hadden ook een eigen amendement met een vergelijkbare strekking voorbereid maar zien af van de indiening gezien het gezamenlijke amendement nr. 7 van meerderheid en oppositie.

Amendement nr. 7 wordt eenparig aangenomen met 13 stemmen.

Het aldus geamendeerde artikel 41 wordt aangenomen met 11 stemmen bij 2 onthoudingen.

Artikel 42

Artikel 42 wordt aangenomen met 11 stemmen bij 2 onthoudingen.

Hoofdstuk 3. Werkingssubsidies voor cultureelerfgoedwerking

Afdeling 2. Werkingssubsidies voor cultureelerfgoedinstellingen

Artikel 43 en 44

Amendement nr. 8, voorgesteld door Bart Caron en Yamila Idrissi, strekt ertoe in hoofdstuk 3 de afdeling 2, die bestaat uit de artikelen 43 en 44, te schrappen.

Bart Caron verwijst naar zijn toelichting bij amendement nr. 4.

Amendement nr. 8 wordt verworpen met 11 stemmen tegen 2.

De artikelen 43 en 44 worden aangenomen met 11 stemmen bij 2 onthoudingen.

Artikel 45 tot en met 47

De artikelen 45 tot en met 47 worden aangenomen met 11 stemmen bij 2 onthoudingen.

Artikel 48

Amendement nr. 9, voorgesteld door Jean-Jacques De Gucht, Caroline Bastiaens, Cathy Coudyser, Bart Caron en Yamila Idrissi, strekt ertoe artikel 48 te wijzigen.

Caroline Bastiaens legt uit dat dit amendement een tweede lid toevoegt aan artikel 48. Dit tweede lid verstrekt stadsarchieven van centrumsteden een afwijking op een subsidiëringsvoorwaarde in het ontwerp. Het amendement is geïnspireerd op een bezorgdheid die onder meer de VVSG bij de hoorzitting heeft geuit. Deze stadsarchieven hebben een sterke link met de erfgoedwerking. In die centrumsteden is cultureel erfgoed ook uitdrukkelijk aanwezig. Die wisselwerking willen de indieners behouden en zelfs versterken. Vandaar hun amendement waarmee ze dit in het decreet integreren.

Bart Caron en *Yamila Idrissi* hadden samen ook een eigen amendement bij artikel 48 voorbereid, maar hebben besloten af te zien van de indiening daarvan gezien het gezamenlijke amendement nr. 9 van meerderheid en oppositie.

Amendement nr. 9 wordt eenparig aangenomen met 13 stemmen.

Het aldus geamendeerde artikel 48 wordt aangenomen met 11 stemmen bij 2 onthoudingen.

Artikel 49 tot en met 56

De artikelen 49 tot en met 56 worden aangenomen met 11 stemmen bij 2 onthoudingen.

Artikel 57

Amendement nr. 10, voorgesteld door Jean-Jacques De Gucht, Caroline Bastiaens, Cathy Coudyser, Bart Caron en Yamila Idrissi, strekt ertoe artikel 57 te wijzigen.

Amendement nr. 10 strekt ertoe om met het oog op de duidelijkheid de woorden "lokale besturen" te vervangen door de woorden "steden en gemeenten", verklaart *Caroline Bastiaens*. Dit amendement geeft gevolg aan een legistiek advies.

Amendement nr. 11, voorgesteld door Jean-Jacques De Gucht, Caroline Bastiaens, Cathy Coudyser en Bart Caron, strekt ertoe artikel 57 te wijzigen.

Cathy Coudyser legt uit dat dit amendement aan het vierde lid een zin toevoegt, namelijk: "Dit impliceert een cultureelerfgoedwerking die uitgaat van de intrinsieke waarde van cultureel erfgoed en die een dynamische en sensibiliserende rol opneemt, gericht op het brede publiek.". Het nieuwe begrippenkader met functies en rollen, en meer bepaald de term 'dienstverlenende rol' wekt immers de indruk dat de nadruk erg sterk op dienstverlening komt, ten koste van de – publieksgerichte – cultureelerfgoedwerking. De toevoeging voorkomt een dergelijke foute perceptie.

Voor de artikelen 57 en 61 hadden *Bart Caron* en *Yamila Idrissi* eigen amendementen voorbereid, die ertoe zouden strekken om ter wille van de duidelijkheid de 'besturen voor dienstverlenende rollen op regionaal niveau' te hernoemen tot 'intergemeentelijke cultureelerfgoedcellen' en 'intergemeentelijke erfgoeddepots'. Amendement nr. 11 van meerderheid en oppositie verduidelijkt echter afdoende de inhoudelijke opdrachten. Vandaar dat de twee leden hebben afgezien van de indiening van dit amendement, zij het dat *Bart Caron* de in het ontwerp voorgestelde naam bizar en moeilijk uitspreekbaar blijft vinden.

Amendement nr. 10 wordt eenparig aangenomen met 13 stemmen.

Amendement nr. 11 wordt eenparig aangenomen met 13 stemmen.

Het aldus geamendeerde artikel 57 wordt aangenomen met 11 stemmen bij 2 onthoudingen.

Artikel 58

Artikel 58 wordt aangenomen met 11 stemmen bij 2 onthoudingen.

Artikel 59

Amendement nr. 12, voorgesteld door Jean-Jacques De Gucht, Caroline Bastiaens, Cathy Coudyser, Bart Caron en Yamila Idrissi, strekt ertoe artikel 59 te wijzigen.

Caroline Bastiaens verwijst naar haar toelichting bij amendement nr. 1.

Amendement nr. 12 wordt eenparig aangenomen met 13 stemmen.

Het aldus geamendeerde artikel 59 wordt aangenomen met 11 stemmen bij 2 onthoudingen.

Artikel 60 en 61

De artikelen 60 en 61 worden aangenomen met 11 stemmen bij 2 onthoudingen.

Artikel 62

Amendement nr. 13, voorgesteld door Jean-Jacques De Gucht, Caroline Bastiaens, Cathy Coudyser, Bart Caron en Yamila Idrissi, strekt ertoe artikel 62 te wijzigen.

Caroline Bastiaens verwijst naar haar toelichting bij amendement nr. 1.

Amendement nr. 14, voorgesteld door Jean-Jacques De Gucht, Caroline Bastiaens, Cathy Coudyser, Bart Caron en Yamila Idrissi, strekt ertoe artikel 62 te wijzigen.

Caroline Bastiaens verwijst naar haar toelichting bij amendement nr. 1.

Amendement nr. 13 wordt eenparig aangenomen met 13 stemmen.

Amendement nr. 14 wordt eenparig aangenomen met 13 stemmen.

Het aldus geamendeerde artikel 62 wordt aangenomen met 11 stemmen bij 2 onthoudingen.

Hoofdstuk 4. Projectsubsidies voor cultureelerfgoedwerking

Afdeling 2. Projectsubsidies voor cultureelerfgoedwerking op landelijk en internationaal niveau

Amendement nr. 15, voorgesteld door Bart Caron en Yamila Idrissi, strekt ertoe in hoofdstuk 4 het opschrift van afdeling 2 te wijzigen.

Bart Caron noemt de waarde van projecten van regionaal belang groot, zoals ook minister Gatz benadrukt. De minister wil ze echter een plaats geven in het Regiodecreet, terwijl Bart Caron het voorliggende ontwerp van decreet de aangegeven locatie vindt. Dan kan het latere Regiodecreet nog op dit artikel van het Erfgoeddecreet inspelen.

Caroline Bastiaens verklaart dat de CD&V de amendementen nr. 15 en 16 niet zal goedkeuren. Het ontwerp van decreet stelt in zijn huidige vorm duidelijk genoeg dat regionale initiatieven met een nationale of internationale uitstraling, recht kunnen hebben op ondersteuning. De rest kan beter worden geregeld in het Regiodecreet. De minister heeft zich daartoe ook geëngageerd.

Amendement nr. 15 wordt verworpen met 11 stemmen tegen 2.

Artikel 63 tot en met 69

De artikelen 63 tot en met 69 worden aangenomen met 11 stemmen bij 2 onthoudingen.

Artikel 70

Amendement nr. 16, voorgesteld door Bart Caron en Yamila Idrissi, strekt ertoe artikel 70 te wijzigen.

Bart Caron verwijst naar zijn toelichting bij amendement nr. 15.

Amendement nr. 16 wordt verworpen met 11 stemmen tegen 2.

Artikel 70 wordt aangenomen met 11 stemmen bij 2 onthoudingen.

Hoofdstuk 4/1. De belangenbehartiger voor cultureel erfgoed (nieuw)

Amendement nr. 17, voorgesteld door Bart Caron en Yamila Idrissi, strekt ertoe in het ontwerp van decreet een nieuw hoofdstuk 4/1 in te voegen.

Bart Caron licht toe dat amendement nr. 17 strekt tot de invoeging van een – weliswaar niet gesubsidieerde – belangenbehartiger in het ontwerp van decreet. Met het oog op de kwaliteit van het beleid en het overleg met de representatieve organisatie is een belangenbehartiger noodzakelijk. OCE is een jeugdige belangenbehartiger. Voor het hele cultureelerfgoedveld geldt, in tegenstelling tot bijvoorbeeld de kunsten, dat het niet over een lange organisatorische traditie beschikt.

De decretale vermelding van de belangenbehartiger zou overeenstemmen met die bepaling in het huidige decreet. Dat huidige decreet voorziet zelfs in subsidiering van de belangenbehartiger, maar de indieners van het amendement komen tegemoet aan de politieke intentie van minister Gatz om belangenbehartigers niet financieel te ondersteunen, en beperken hun amendement tot de loutere erkenning zonder subsidies.

Caroline Bastiaens verklaart dat de CD&V-fractie amendement nr. 17 niet zal goedkeuren. Ze vindt de rol van de belangenbehartiger voldoende erkend zonder dat deze in het decreet staat. Bij het toekomstige debat over de bovenbouw zal dit thema zeker terug voorliggen in de commissie. Het commissielid vraagt dat decreten zo zuiver mogelijk tot hun eigenlijke doelstelling beperkt zouden blijven.

Amendement nr. 17 wordt verworpen met 11 stemmen tegen 2.

Artikel 71 tot en met 88

De artikelen 71 tot en met 88 worden aangenomen met 11 stemmen bij 2 onthoudingen.

Artikel 89

Amendement nr. 18, voorgesteld door Jean-Jacques De Gucht, Caroline Bastiaens, Cathy Coudyser, Bart Caron en Yamila Idrissi, strekt ertoe artikel 89 te wijzigen.

Dit amendement strekt tot de louter legistische correctie van een datum, verklaart *Caroline Bastiaens*.

Amendement nr. 18 wordt eenparig aangenomen met 13 stemmen.

Het aldus geamendeerde artikel 89 wordt aangenomen met 11 stemmen bij 2 onthoudingen.

Artikel 90 tot en met 93

De artikelen 90 tot en met 93 worden aangenomen met 11 stemmen bij 2 onthoudingen.

Artikel 94

Amendement nr. 19, voorgesteld door Jean-Jacques De Gucht, Caroline Bastiaens, Cathy Coudyser, Bart Caron en Yamila Idrissi, strekt ertoe artikel 94 te wijzigen.

Dit amendement strekt tot de louter legistische correctie van een datum, verklaart *Caroline Bastiaens*.

Amendement nr. 19 wordt eenparig aangenomen met 13 stemmen.

Het aldus geamendeerde artikel 94 wordt aangenomen met 11 stemmen bij 2 onthoudingen.

Artikel 95 en 96

De artikelen 95 en 96 worden aangenomen met 11 stemmen bij 2 onthoudingen.

Artikel 97

Amendement nr. 20, voorgesteld door Jean-Jacques De Gucht, Caroline Bastiaens, Cathy Coudyser, Bart Caron en Yamila Idrissi, strekt ertoe artikel 97 te vervangen.

Cathy Coudyser licht toe dat artikel 97 de aanvullende subsidies voor tewerkstelling regelt. Hieraan gaat een lange voorgeschiedenis vooraf. Sinds de regularisatie van de DAC-projecten in het decreet van 7 mei 2004 houdende aanvullende subsidies voor tewerkstelling in de culturele sector, is het de doelstelling om de tewerkstellingsubsidies in de reguliere decretale subsidiëring te integreren.

Het Cultureel-erfgoeddecreet van 23 mei 2008 bevatte al een aantal stappen in die richting. Het nieuwe ontwerp biedt de gelegenheid om eindelijk te voorzien in een definitieve regeling die de resterende aanvullende subsidies in de sector integreert in de reguliere decretale subsidiëring, in overeenstemming met de regularisatie van de lopende gesco-subsidies.

Het in amendement nr. 20 voorgestelde artikel 97 strekt ertoe dat organisaties die een werkingssubsidie ontvangen, hun tewerkstellingssubsidie daarmee samengevoegd zien wanneer de beleidsperiode daarvoor in 2019 van start gaat. Het artikel voorziet ook in de ondersteuning van regionale en gedeelde collectiebeherende organisaties, waardoor een deel van de resterende groep van organisaties met een aanvullende subsidie voor tewerkstelling, hiervoor in aanmerking komt. De totale werkingssubsidie kan echter nooit hoger zijn dan het maximale bedrag vermeld in het tweede lid.

Voor erkende organisaties die geen werkingssubsidies ontvangen, komt er een regeling die toelaat de tewerkstellingssubsidies toe te voegen aan de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden die een regionale dienstverlenende rol opnemen. Het amendement bepaalt dat een regionale dienstverlenende rol zich ook op een bredere regio kan richten en daarin collectiebeherende organisaties kan meenemen. Voorwaarde is dat deze organisatie of de ondersteuning ervan deel uitmaakt van een goedgekeurde subsidieaanvraag voor een regionale dienstverlenende rol. In dat geval wordt de tewerkstellingssubsidie aan die werkingssubsidie toegevoegd.

Van een erkende organisatie die noch een werkingssubsidie ontvangt, noch deel uitmaakt van een goedgekeurde subsidieaanvraag voor een regionale dienstverlenende rol, wordt de beleidssubsidie stopgezet wanneer de beleidsperiode voor de regionale dienstverlenende rol in 2021 start.

Voor niet-erkende organisaties valt de tewerkstellingssubsidie vanaf 1 januari 2019 weg. Deze organisaties voldoen niet aan de minimale basiscriteria van cultureel-erfgoedwerking.

Door het uitdovende karakter van aanvullende subsidies voor tewerkstelling op basis van het Cultureel-erfgoeddecreet van 23 mei 2008 is de resterende tewerkstelling – van gemiddeld 0,8 vte – in de meeste gevallen onvoldoende om een professionele werking mogelijk te maken. De middelen die daardoor vrijkomen, worden beschikbaar voor de uitvoering van dit ontwerp van decreet.

Het tweede lid van het voorgestelde artikel 97 verhoogt voor de eerste beleidsperiode het subsidiemaximum voor de regionaal ingedeelde collectiebeherende organisaties indien de aanvullende subsidie voor tewerkstelling aan de werkingssubsidie wordt toegevoegd. Deze maxima – 200.000 euro voor musea en 75.000 euro voor culturele archieven en erfgoedbibliotheken – zijn immers niet hoog genoeg om voor elke organisatie een integratie mogelijk te maken tussen tewerkstellings- en werkingssubsidie.

Anderzijds is het evenmin de bedoeling om de historische scheef trekking door een tewerkstellingssubsidie, structureel te bevestigen. Daarom geldt de vermelde verhoging enkel voor de eerste beleidsperiode en blijft ze beperkt tot 50 percent van het maximumbedrag.

Op die manier hebben organisaties voor de duur van één beleidsperiode van vijf jaar de tijd om zich voor te bereiden op een mogelijke daling van de werkingssubsidie door de normalisatie daarvan tot op een bedrag dat normaal voor een soortgelijke organisatie geldt, besluit Cathy Coudyser.

Amendement nr. 20 wordt eenparig aangenomen met 13 stemmen.

Bijgevolg wordt artikel 97 vervangen door de in amendement nr. 20 voorgestelde tekst.

Artikel 98 tot en met 100

De artikelen 98 tot en met 100 worden aangenomen met 11 stemmen bij 2 onthoudingen.

III. Eindstemming

Het ontwerp van decreet wordt aangenomen met 11 stemmen bij 2 onthoudingen.

Bart CARON,
voorzitter

Cathy COUDYSER,
verslaggever

Gebruikte afkortingen

CAHF	Contemporary Art Heritage Flanders
CAVA	Centrum voor Academische en Vrijzinnige Archieven
DAC	derde arbeidscircuit
FARO	Vlaams steunpunt voor cultureel erfgoed
gesco	gesubsidieerde contractueel
ICE	Immaterieel Cultureel Erfgoed
KMSKA	Koninklijk Museum voor Schone Kunsten Antwerpen
M HKA	Museum van Hedendaagse Kunst Antwerpen
MAS	Museum aan de Stroom
OCE	Overleg Cultureel Erfgoed
oKo	Overleg Kunstenorganisaties
OKV	Openbaar Kunstbezit Vlaanderen
SARC	Strategische Adviesraad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media
S.M.A.K.	Stedelijk Museum voor Actuele Kunst (in Gent)
UNESCO	United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization
VGC	Vlaamse Gemeenschapscommissie (van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest)
VKC	Vlaamse Kunstcollectie
vte	voltijdsequivalent / voltijdequivalent
VVSG	Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten

TEKST AANGENOMEN DOOR DE COMMISSIE

Hoofdstuk 1. Inleidende bepalingen en doelstelling

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

Art. 2. Dit decreet wordt aangehaald als: Cultureelerfgoeddecreet van [...].

Art. 3. In dit decreet wordt verstaan onder:

- 1° collectiebeherende organisatie: een organisatie die een collectie cultureel erfgoed beheert en op basis daarvan een cultureelerfgoedwerking uitvoert;
- 2° cultureel erfgoed: roerende en immateriële culturele uitingen die gemeenschappelijke betekenissen en waarden krijgen binnen een actueel referentiekader en die worden doorgegeven over generaties heen;
- 3° cultureelerfgoedgemeenschap: een gemeenschap die bestaat uit organisaties en personen die een bijzondere waarde hechten aan het cultureel erfgoed, en die dat cultureel erfgoed wil behouden en doorgeven aan toekomstige generaties;
- 4° cultureelerfgoedorganisatie: een organisatie die cultureelerfgoedwerking als kerntaak heeft;
- 5° cultureelerfgoedwerking: het geheel van taken en processen dat een kwaliteitsvolle zorg voor en omgang met cultureel erfgoed garandeert;
- 6° culturele archiefinstelling: een organisatie die een cultureelerfgoedwerking ontplooit die past in de hedendaagse praktijk en theorie van de archiefwetenschap en documentenbeheer en die kwaliteitsvol zorgt voor en omgaat met een collectie cultureel erfgoed die voornamelijk tot stand komt door overdracht van archiefbestanden;
- 7° erfgoedbibliotheek: een organisatie die een cultureelerfgoedwerking ontplooit die past in de hedendaagse praktijk en theorie van de informatie- en bibliotheekwetenschap en die kwaliteitsvol zorgt voor en omgaat met een collectie cultureel erfgoed gaande van de oudste schriftmaterialen en de eerste gedrukte tot hedendaagse gedrukte en digitale publicaties;
- 8° functie: een basistaak in cultureelerfgoedwerking. De functies zijn:
 - a) herkennen en verzamelen: het benoemen, in kaart brengen, registreren, documenteren, waarderen, verwerven, selecteren en herbestemmen van cultureel erfgoed;
 - b) behouden en borgen: het verzekeren van het voortbestaan van cultureel erfgoed door het in adequate omstandigheden te bewaren, te conserveren, te restaureren, te actualiseren, te borgen en door te geven;
 - c) onderzoeken: het onderzoeken van cultureel erfgoed en van cultureelerfgoedwerking of het stimuleren en faciliteren ervan;
 - d) presenteren en toeleiden: het delen van cultureel erfgoed met erfgoedgemeenschappen, met het grote publiek of met specifieke doelgroepen via presentatie, toeleiding, educatie en door het beschikbaar te maken voor raadpleging en gebruik;
 - e) participeren: het actief betrekken van de maatschappij, in het bijzonder van erfgoedgemeenschappen, bij cultureelerfgoedwerking;
- 9° museum: een organisatie die een cultureelerfgoedwerking ontplooit die past in de hedendaagse praktijk en theorie van de museologie en die kwaliteitsvol zorgt voor en omgaat met een collectie cultureel erfgoed die bestaat door het samenbrengen van de materiële en niet-materiële getuigenissen van de mens en zijn omgeving;
- 10° projectsubsidie: een subsidie die toegekend wordt ter ondersteuning van een activiteit die zowel qua opzet of doelstelling als in de tijd kan worden afgebakend;

- 11° rol: een dienstverlenende taak of een cluster van dienstverlenende taken die uitgevoerd wordt ter ondersteuning van, rechtstreeks of onrechtstreeks, de functies bij andere actoren of cultureelerfgoedgemeenschappen;
- 12° Vlaanderen: het Nederlandse taalgebied en organisaties, gevestigd in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad, die wegens hun activiteiten moeten worden beschouwd uitsluitend te behoren tot de Vlaamse Gemeenschap;
- 13° werkingssubsidie: een subsidie die toegekend wordt ter ondersteuning van een structurele activiteit die een continu of permanent karakter vertoont, en die bestaat uit de subsidiëring van een kern van personeelsleden, een basis-toelage voor de werking en een subsidiëring op grond van werkelijk gepresteerde activiteiten.

Art. 4. §1. Dit decreet heeft tot doel om de zorg voor en omgang met cultureel erfgoed te bevorderen door een cultureelerfgoedveld uit te bouwen, een kwaliteitsvolle en duurzame cultureelerfgoedwerking te bevorderen en de maatschappelijke inbedding van cultureel erfgoed te vergroten.

Dit decreet doet dat door:

- 1° organisaties en cultureelerfgoedgemeenschappen te ondersteunen in het kwaliteitsvol uitoefenen van cultureelerfgoedwerking;
- 2° een verdere ontwikkeling en toepassing te stimuleren van verschillende cultureelerfgoedpraktijken;
- 3° samenwerking en afstemming te stimuleren met het oog op het versterken van een netwerk van cultureelerfgoedorganisaties, cultureelerfgoedgemeenschappen en beheerders van cultureel erfgoed dat expertise ontwikkelt, uitwisselt en ter beschikking stelt;
- 4° internationale samenwerking, uitwisseling en promotie te bevorderen;
- 5° de cultureelerfgoedbeleving bij burgers en cultureelerfgoedgemeenschappen te stimuleren en te vergroten;
- 6° duurzaamheid en maatschappelijke en culturele diversiteit te stimuleren;
- 7° steden en gemeenten en de Vlaamse Gemeenschapscommissie te betrekken.

§2. Daartoe voorziet het decreet in volgende instrumenten:

- 1° het toekennen van een kwaliteitslabel aan collectiebeherende organisaties;
- 2° het indelen van collectiebeherende cultureelerfgoedorganisaties;
- 3° het aanduiden van collectiebeherende cultureelerfgoedorganisaties als cultureelerfgoedinstelling en het toekennen van werkingssubsidies eraan;
- 4° het toekennen van werkingssubsidies aan cultureelerfgoedorganisaties voor het opnemen van functies en rollen;
- 5° het toekennen van werkingssubsidies aan andere besturen;
- 6° het toekennen van projectsubsidies voor het opnemen van functies en rollen.

Hoofdstuk 2. Organisatie van het cultureelerfgoedbeleid

Afdeling 1. Strategische visie op het cultureelerfgoedbeleid

Art. 5. De Vlaamse Regering ontwikkelt een strategische visie op het cultureelerfgoedbeleid voor de periode van de legislatuur. Deze visie staat beschreven in de beleidsnota Cultuur en wordt verder geconcretiseerd in een strategische visienota over de ondersteuning van cultureelerfgoedwerking in Vlaanderen.

De strategische visienota, vermeld in het eerste lid, bevat de volgende elementen:

- 1° een omgevingsanalyse;
- 2° de uitdagingen voor het veld;
- 3° de prioriteiten voor de legislatuur;
- 4° eventuele voorstellen voor een impulsbeleid;
- 5° de aandachtspunten bij de uitvoering van het Cultureelerfgoeddecreet;

- 6° desgevallend voorstellen voor een nadere bepaling van de criteria voor de beoordeling van subsidievragen binnen het Cultureelerfgoeddecreet;
- 7° de verhouding tot steden en gemeenten en de Vlaamse Gemeenschapscommissie.

De Vlaamse Regering legt de strategische visienota voor aan het Vlaams Parlement uiterlijk op 1 april van het tweede volledige jaar van de legislatuur van het Vlaams Parlement.

Afdeling 2. Complementair cultureelerfgoedbeleid

Art. 6. De Vlaamse Regering betreft de Vlaamse steden en gemeenten en de Vlaamse Gemeenschapscommissie bij de uitvoering van dit decreet minstens door:

- 1° de Vlaamse steden en gemeenten, na of in overleg met de representatieve organisatie die hun belangen behartigt, en de Vlaamse Gemeenschapscommissie:
 - a) te horen over hun beleidsintenties voor de actoren in het cultureelerfgoedveld, gevestigd op hun grondgebied;
 - b) te betrekken bij de opmaak van de strategische visienota, vermeld in artikel 5;
- 2° de Vlaamse steden en gemeenten, en in voorkomend geval de Vlaamse Gemeenschapscommissie, waar cultureelerfgoedorganisaties gevestigd zijn die een werkingssubsidie aanvragen, te kunnen horen na de beoordelingsprocedure;
- 3° de Vlaamse steden en gemeenten en, in voorkomend geval, de Vlaamse Gemeenschapscommissie, waar de cultureelerfgoedorganisaties die aangeduid werden als cultureelerfgoedinstelling als vermeld in artikel 17, gevestigd zijn, te betrekken bij het sluiten van de beheersovereenkomsten met die organisaties.

Voor andere aspecten over een complementair cultureelerfgoedbeleid, kan de Vlaamse Regering een protocol sluiten met de representatieve organisatie die de belangen behartigt van de Vlaamse steden en gemeenten en met de Vlaamse Gemeenschapscommissie.

De Vlaamse Regering kan de procedure voor het sluiten van een protocol nader bepalen.

Afdeling 3. Het kwaliteitslabel voor collectiebeherende organisaties

Art. 7. De Vlaamse Regering kan een kwaliteitslabel toekennen aan de volgende collectiebeherende organisaties:

- 1° een museum;
- 2° een culturele archiefinstelling;
- 3° een erfgoedbibliotheek.

Een structureel samenwerkingsverband van meerdere collectiebeherende organisaties kan in aanmerking komen voor een kwaliteitslabel indien de cultureelerfgoedwerking vertrekt vanuit een gemeenschappelijk concept, dit zowel op het vlak van het collectieprofiel en de uitoefening van de functies als van de zakelijke en inhoudelijke aansturing. Het samenwerkingsverband wordt, in geval van de toekenning van een kwaliteitslabel, in de context van dit decreet, beschouwd als één collectiebeherende organisatie.

Art. 8. Om in aanmerking te komen voor een kwaliteitslabel, voldoet een collectiebeherende organisatie aan de volgende ontvankelijkheidsvoorwaarden:

- 1° beheerd worden door een publiekrechtelijke of een privaatrechtelijke rechtspersoon zonder winstgevend doel;
- 2° gevestigd zijn in Vlaanderen;
- 3° een aanvraag indienen.

Om in aanmerking te komen voor een kwaliteitslabel, voldoet een collectiebeherende organisatie aan de volgende erkenningsvoorwaarden:

- 1° beschikken over een collectie cultureel erfgoed die voldoende belangrijk wordt geacht om daarvoor een cultureelerfgoedwerking uit te voeren;
- 2° een permanente collectiebeherende organisatie zijn:
 - a) ten dienste van de gemeenschap en de ontwikkeling ervan;
 - b) die toegankelijk is voor het publiek.

Art. 9. De volgende criteria zijn van toepassing voor de toekenning en het behoud van een kwaliteitslabel:

- 1° de functies uitvoeren op een basisniveau vanuit een visie op cultureelerfgoedwerking. Daarvoor worden voor het cultureel erfgoed aangepaste, algemeen aanvaarde internationale standaarden gehanteerd en kwaliteitsvolle werkvormen en -methoden toegepast;
- 2° een professionele cultureelerfgoedwerking uitvoeren met een schaalgrootte en reikwijdte met minstens een lokale betekenis;
- 3° over een adequate infrastructuur beschikken voor de uitvoering van de functies, vermeld in punt 1°;
- 4° een degelijk zakelijk beleid voeren zodat er voldoende garanties zijn voor het in de toekomst blijven bestaan van de collectiebeherende organisatie en voor de uitvoering van de functies.

Art. 10. Een aanvraag voor een kwaliteitslabel kan jaarlijks worden ingediend.

Art. 11. De door de Vlaamse Regering aangewezen dienst onderzoekt of de collectiebeherende organisatie voldoet aan de erkenningsvoorwaarden en criteria en formuleert op basis daarvan een advies over de toekenning van het kwaliteitslabel.

De door de Vlaamse Regering aangewezen dienst kan zich daarbij laten bijstaan door externe experts.

Art. 12. De Vlaamse Regering beslist over de toekenning van het kwaliteitslabel.

De volgende kwaliteitslabels kunnen toegekend worden:

- 1° erkend museum;
- 2° erkende culturele archiefinstelling;
- 3° erkende erfgoedbibliotheek.

Art. 13. Collectiebeherende organisaties met een kwaliteitslabel worden opgenomen in het register van erkende collectiebeherende organisaties.

Het register, vermeld in het eerste lid, wordt bijgehouden en bekendgemaakt door de door de Vlaamse Regering aangewezen dienst.

Art. 14. Alleen een collectiebeherende organisatie met een kwaliteitslabel mag de naam 'erkend museum', 'erkende culturele archiefinstelling' of 'erkende erfgoedbibliotheek' dragen.

De Vlaamse Regering bepaalt het erkenningsteken van:

- 1° erkend museum;
- 2° erkende culturele archiefinstelling;
- 3° erkende erfgoedbibliotheek.

Een collectiebeherende organisatie met een kwaliteitslabel mag het erkennings-teken gebruiken voor alle communicatieve doeleinden in het kader van de cultureelerfgoedwerking.

Art. 15. Minstens eenmaal per vijf jaar wordt een collectiebeherende organisatie geëvalueerd om na te gaan of ze nog altijd voldoet aan de voorwaarden en criteria van het kwaliteitslabel. Het toekennen en behouden van een werkingssubsidie, vermeld in hoofdstuk 3, afdeling 2 en 3, wordt hierbij gelijkgesteld met een positieve evaluatie.

De Vlaamse Regering kan het kwaliteitslabel intrekken als niet meer voldaan is aan de voorwaarden of criteria.

Art. 16. De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels voor de aanvraag, de toekenning, de evaluatie en de intrekking van het kwaliteitslabel.

De Vlaamse Regering kan de voorwaarden en criteria nader bepalen.

Afdeling 4. Het aanduiden van collectiebeherende cultureelerfgoedorganisaties als cultureelerfgoedinstelling

Art. 17. De Vlaamse Regering kan collectiebeherende cultureelerfgoedorganisaties met een kwaliteitslabel aanduiden als cultureelerfgoedinstelling.

Art. 18. Voor een aanduiding als cultureelerfgoedinstelling gelden de volgende criteria:

- 1° de uitvoering van de functies op internationaal niveau;
- 2° een collectie cultureel erfgoed van minstens landelijke betekenis;
- 3° een cultureelerfgoedwerking met een schaalgrootte en reikwijdte van internationaal niveau;
- 4° een dienstverlenende rol op landelijk niveau, indien van toepassing;
- 5° de maatschappelijke en culturele inbedding en engagement;
- 6° een adequate infrastructuur voor de uitvoering van de functies, vermeld in punt 1°;
- 7° een performant zakelijk en financieel beheer waarbij er sprake is van een dynamisch management en een solide financieel beleid en waarbij de principes van goed bestuur worden toegepast.

De Vlaamse Regering kan de criteria nader bepalen.

Art. 19. Een beoordelingscommissie, opgericht op basis van artikel 79, toetst de werking van de cultureelerfgoedorganisatie aan de criteria. De beoordelingscommissie formuleert op basis daarvan een advies over de aanduiding als cultureelerfgoedinstelling.

De door de Vlaamse Regering aangewezen dienst stelt op basis van het advies, vermeld in het eerste lid, een ontwerp van beslissing op.

Art. 20. De Vlaamse Regering beslist over de aanduiding van een collectiebeherende cultureelerfgoedorganisatie als cultureelerfgoedinstelling. Bij deze aanduiding wordt er gestreefd naar een evenwichtige spreiding van cultureelerfgoedinstellingen over Vlaanderen.

Art. 21. Een aanduiding als cultureelerfgoedinstelling is van onbepaalde duur.

Art. 22. De Vlaamse Regering kan de aanduiding als cultureelerfgoedinstelling intrekken als niet meer voldaan is aan de voorwaarden of de criteria.

Art. 23. De Vlaamse Regering kan de procedure voor de aanduiding van collectiebeherende cultureelerfgoedorganisaties als cultureelerfgoedinstelling en de intrekking ervan nader bepalen.

Afdeling 5. Het indelen van collectiebeherende cultureelerfgoedorganisaties

Art. 24. De Vlaamse Regering kan collectiebeherende cultureelerfgoedorganisaties met een kwaliteitslabel indelen bij het landelijke of regionale niveau.

Art. 25. Een aanvraag voor indeling bij het landelijke of regionale niveau is onderdeel van de aanvraag voor werkingssubsidies, vermeld in artikel 46. De beslissing erover wordt genomen samen met de beslissing over de werkingssubsidie, vermeld in artikel 33.

Art. 26. Voor een indeling bij het landelijke niveau gelden de volgende criteria:

- 1° de uitvoering van de functies op landelijk niveau;
- 2° een collectie cultureel erfgoed van landelijke betekenis;
- 3° een cultureelerfgoedwerking met een schaalgrootte en reikwijdte van landelijk niveau;
- 4° een adequate infrastructuur voor de uitvoering van de functies, vermeld in punt 1°;
- 5° een kwaliteitsvol zakelijk en financieel beheer waarbij er sprake is van een solide financieel beleid en waarbij de principes van goed bestuur worden toegepast.

Voor een indeling bij het regionale niveau gelden de volgende criteria:

- 1° de uitvoering van de functies op regionaal niveau;
- 2° een collectie cultureel erfgoed van regionale betekenis;
- 3° een cultureelerfgoedwerking met een schaalgrootte en reikwijdte van regionaal niveau;
- 4° een adequate infrastructuur voor de uitvoering van de functies, vermeld in punt 1°;
- 5° een kwaliteitsvol zakelijk en financieel beheer waarbij de principes van goed bestuur worden toegepast.

De Vlaamse Regering kan de criteria nader bepalen.

Art. 27. Een indeling bij het landelijke of regionale niveau wordt toegekend voor de beleidsperiode die overeenstemt met de werkingssubsidie zoals vermeld in artikel 31.

Art. 28. De Vlaamse Regering kan de procedure voor de indeling nader bepalen.

Hoofdstuk 3. Werkingssubsidies voor cultureelerfgoedwerking

Afdeling 1. Algemene bepalingen over werkingssubsidies

Art. 29. De Vlaamse Regering kan een werkingssubsidie toekennen aan cultureelerfgoedorganisaties die ze niet zelf beheert of aan besturen, vermeld in artikel 57.

Art. 30. Om in aanmerking te komen voor een werkingssubsidie, voldoet een cultureelerfgoedorganisatie of een bestuur, vermeld in artikel 57, aan de volgende ontvankelijkheidsvoorwaarden:

- 1° beheerd worden door een rechtspersoon zonder winstgevend doel of beschikken over een rechtspersoonlijkheid zonder winstgevend doel;
- 2° gevestigd zijn in Vlaanderen;
- 3° een aanvraag indienen.

Art. 31. Een werkingssubsidie wordt toegekend voor de beleidsperiode.

De beleidsperiode slaat op een periode van vijf jaar die begint op 1 januari van het laatste jaar van de legislatuur van het Vlaams Parlement en eindigt op 31 december van het vierde volledige jaar van de volgende legislatuur van het Vlaams Parlement.

Art. 32. De bevoegde beoordelingscommissie, opgericht op basis van artikel 79, onderzoekt of de cultureelerfgoedorganisatie of het bestuur, vermeld in artikel 57, voldoet aan de toepasselijke subsidiëeringsvoorwaarden en toetst de aanvraag en de werking van de cultureelerfgoedorganisatie of het bestuur, vermeld in artikel 57, aan de toepasselijke criteria. De bevoegde beoordelingscommissie formuleert op basis daarvan een advies over de toekenning van een werkingssubsidie.

De door de Vlaamse Regering aangewezen dienst stelt op basis van het advies, vermeld in het eerste lid, een ontwerp van beslissing op.

Art. 33. De Vlaamse Regering beslist over de toekenning en het bedrag van de werkingssubsidie.

Art. 34. De Vlaamse Regering sluit een beheersovereenkomst met de cultureelerfgoedorganisaties waaraan ze een werkingssubsidie toekent voor een doelstelling op landelijk niveau als vermeld in afdeling 2, 3, 4 en 5.

De Vlaamse Regering sluit een cultureelerfgoedconvenant met de besturen waaraan ze een werkingssubsidie toekent, vermeld in artikel 57.

Art. 35. De Vlaamse Regering kan de doelstelling waarvoor de werkingssubsidie wordt toegekend nader verduidelijken bij de beslissing, vermeld in artikel 33. Als er een beheersovereenkomst of cultureelerfgoedconvenant wordt gesloten, wordt die nadere verduidelijking opgenomen in de beheersovereenkomst of het cultureelerfgoedconvenant.

Art. 36. Cultureelerfgoedorganisaties of besturen, vermeld in artikel 57, die een werkingssubsidie ontvangen, leggen jaarlijks een verantwoording voor.

Art. 37. De door de Vlaamse Regering aangewezen dienst oefent een jaarlijks toezicht uit op de aanwending van de werkingssubsidie.

Art. 38. Gedurende de beleidsperiode kan een cultureelerfgoedorganisatie of een bestuur, vermeld in artikel 57, die een werkingssubsidie ontvangt, een reserve aanleggen conform de bepalingen van het decreet van 8 juli 2011 houdende regeling van de begroting, de boekhouding, de toekenning van subsidies en de controle op de aanwending ervan, en de controle door het Rekenhof.

Art. 39. De door de Vlaamse Regering aangewezen dienst, eventueel bijgestaan door externe experts, voert met betrekking tot de beleidsperiode een of meer evaluaties uit van de uitvoering van de doelstellingen waarvoor de werkingssubsidie is toegekend:

- 1° voor organisaties waarmee een beheersovereenkomst of besturen waarmee een cultureelerfgoedconvenant is gesloten, wordt de evaluatie uitgevoerd op basis van de beheersovereenkomst of het cultureelerfgoedconvenant;
- 2° voor organisaties waarmee geen beheersovereenkomst is gesloten, wordt de evaluatie uitgevoerd op basis van doelstellingen waarvoor de werkingssubsidie werd toegekend zoals vermeld in dit decreet en desgevallend de nadere verduidelijking ervan, vermeld in artikel 35.

Art. 40. Als er bij het jaarlijks toezicht of de evaluatie ernstige tekortkomingen worden vastgesteld, kan de Vlaamse Regering de volgende sancties opleggen:

- 1° inhouding of terugvordering van een deel van of van de volledige toegekende werkingssubsidie;
- 2° definitieve stopzetting van de werkingssubsidie.

De sanctie die de Vlaamse Regering oplegt, staat in een redelijke verhouding tot de vastgestelde tekortkomingen.

Art. 41. De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels voor de aanvraag, de mogelijkheid tot repliek, de advisering, de beheersovereenkomst of het cultureel-erfgoedconvenant, de verantwoording, het toezicht, de evaluatie en de sancties.

Art. 42. De Vlaamse Regering kan de toepasselijke subsidiëeringsvoorwaarden en criteria, vermeld in afdeling 2 tot en met 6, nader bepalen.

Afdeling 2. Werkingssubsidies voor cultureelerfgoedinstellingen

Art. 43. De Vlaamse Regering kent een werkingssubsidie toe aan organisaties die aangeduid werden als cultureelerfgoedinstelling en die de Vlaamse Regering niet zelf beheert.

Deze werkingssubsidie wordt toegekend voor het uitvoeren van de functies en, indien van toepassing, het opnemen van een dienstverlenende rol.

Art. 44. De volgende criteria zijn van toepassing voor de toekenning en de bepaling van het bedrag van een werkingssubsidie:

- 1° de kwaliteit van de uitvoering van de functies;
- 2° de kwaliteit van de expertise, de wijze waarop de dienstverlenende rol wordt opgenomen en de mate waarin de dienstverlenende rol inspeelt op noden van cultureel erfgoed, beheerders ervan of cultureelerfgoedgemeenschappen, indien van toepassing;
- 3° de kwaliteit van de samenwerking en netwerking, met relevante partners, zowel binnen Vlaanderen als internationaal;
- 4° de wijze waarop de strategische visie, vermeld in artikel 5, wordt uitgevoerd;
- 5° de kwaliteit van het zakelijke beheer, en de haalbaarheid en het realiteitsgehalte van de begroting. De noodzaak voor een werkingssubsidie wordt aangetoond in de begroting, rekening houdend met de ontvangsten uit de werking.

Afdeling 3. Werkingssubsidies voor collectiebeherende cultureelerfgoedorganisaties voor de functies op landelijk en regionaal niveau

Art. 45. De Vlaamse Regering kan een werkingssubsidie toekennen aan volgende collectiebeherende cultureelerfgoedorganisaties met een kwaliteitslabel die ingedeeld worden bij het landelijke of regionale niveau:

- 1° musea;
- 2° culturele archiefinstellingen;
- 3° erfgoedbibliotheken.

Deze werkingssubsidie wordt toegekend voor het uitvoeren van de functies.

Art. 46. Een aanvraag voor werkingssubsidies van een collectiebeherende cultureelerfgoedorganisatie is tegelijk ook een aanvraag voor indeling als vermeld in artikel 25.

De aanvraag, vermeld in het eerste lid, kan tegelijk een aanvraag zijn voor werkingssubsidies voor een dienstverlenende rol als vermeld in afdeling 5. In voorkomende geval wordt de aanvraag ook behandeld conform afdeling 5.

Een aanvraag voor werkingssubsidies wordt ingediend voor de volledige beleidsperiode.

Art. 47. De bevoegde beoordelingscommissie formuleert een advies over:

- 1° de indeling bij het landelijke of het regionale niveau, vermeld in artikel 24;
- 2° het toekennen van een werkingssubsidie aan de collectiebeherende cultureelerfgoedorganisatie.

Art. 48. De volgende subsidiëringsvoorwaarde is van toepassing voor het toekennen van een werkingssubsidie aan collectiebeherende cultureelerfgoedorganisaties: de collectiebeherende cultureelerfgoedorganisatie heeft een afzonderlijke, opzichzelfstaande, cultureelerfgoedwerking die geen onderdeel is van een andere werking die uitgevoerd wordt binnen dezelfde organisatie in het kader van een omvangrijkere kerntaak van deze organisatie.

In afwijking van het eerste lid is de subsidiëringsvoorwaarde, vermeld in het eerste lid, niet van toepassing op stadsarchieven die ressorteren onder een centrumstad zoals opgesomd in artikel 19ter decies van het decreet van 5 juli 2002 tot vaststelling van de regels inzake de dotatie en de verdeling van het Vlaams Gemeentefonds.

Art. 49. De volgende criteria zijn van toepassing voor de toekenning en de bepaling van het bedrag van een werkingssubsidie:

- 1° de kwaliteit van de uitvoering van de functies;
- 2° de kwaliteit van de samenwerking en netwerking, met relevante partners, zowel binnen Vlaanderen als internationaal;
- 3° de wijze waarop de strategische visie, vermeld in artikel 5, wordt uitgevoerd;
- 4° de kwaliteit van het zakelijke beheer, en de haalbaarheid en het realiteitsgehalte van de begroting. De noodzaak voor een werkingssubsidie wordt aangetoond in de begroting, rekening houdend met de ontvangsten uit de werking.

Art. 50. De werkingssubsidie voor collectiebeherende cultureelerfgoedorganisaties die ingedeeld worden bij het landelijke niveau, is een variabel bedrag dat, conform artikel 33, bepaald wordt door de Vlaamse Regering.

De werkingssubsidie voor collectiebeherende cultureelerfgoedorganisaties die ingedeeld worden bij het regionale niveau, is een variabel bedrag dat, conform artikel 33, bepaald wordt door de Vlaamse Regering en bedraagt:

- a) ten minste 75.000 euro per jaar voor musea, tot maximaal 200.000 euro per jaar;
- b) ten minste 25.000 per jaar voor culturele archiefinstellingen, tot maximaal 75.000 euro per jaar;
- c) ten minste 25.000 per jaar voor erfgoedbibliotheken, tot maximaal 75.000 euro per jaar.

Afdeling 4. Werkingssubsidie voor een cultureelerfgoedorganisatie die de cultureelerfgoedwerking opneemt voor het immaterieel cultureel erfgoed

Art. 51. De Vlaamse Regering kan een werkingssubsidie toekennen aan een cultureelerfgoedorganisatie met het oog op de volgende doelstellingen:

- 1° het opnemen van de functies voor immaterieel cultureel erfgoed;
- 2° de uitbouw en de moderatie van een platform dat immaterieel cultureel erfgoed inventariseert en zichtbaar maakt;
- 3° het uitbouwen van een cultureelerfgoedwerking rond de vijf domeinen van immaterieel cultureel erfgoed zoals aangegeven in de UNESCO-conventie van 17 oktober 2003 houdende de bescherming van het immaterieel cultureel erfgoed;
- 4° het opbouwen, versterken en coördineren van een breed netwerk van erfgoedgemeenschappen die werkzaam zijn rond immaterieel cultureel erfgoed;
- 5° het coördineren van verschillende actoren die een rol opnemen inzake immaterieel cultureel erfgoed, met bijzondere aandacht voor collectiebeherende organisaties.

Art. 52. Een aanvraag voor werkingssubsidies wordt ingediend voor de volledige beleidsperiode.

Art. 53. De volgende criteria zijn van toepassing voor de toekenning en de bepaling van het bedrag van een werkingssubsidie:

- 1° de wijze waarop de doelstellingen, vermeld in artikel 51, worden opgenomen;
- 2° de kwaliteit van de samenwerking en netwerking, met relevante partners, zowel binnen Vlaanderen als internationaal;
- 3° de wijze waarop de strategische visie, vermeld in artikel 5, wordt uitgevoerd;
- 4° de wijze waarop erfgoedgemeenschappen die werkzaam zijn rond immaterieel cultureel erfgoed vertegenwoordigd zijn in de organisatie en de werking ervan mee aansturen;
- 5° de kwaliteit van het zakelijke beheer, en de haalbaarheid en het realiteitsgehalte van de begroting. De noodzaak voor een werkingssubsidie wordt aangetoond in de begroting, rekening houdend met de ontvangsten uit de werking.

Afdeling 5. Werkingssubsidies voor cultureelerfgoedorganisaties voor dienstverlenende rollen op landelijk niveau

Art. 54. De Vlaamse Regering kan een werkingssubsidie toekennen aan cultureelerfgoedorganisaties met als doelstelling het opnemen van een dienstverlenende rol op landelijk niveau.

Per dienstverlenende rol kan er maximaal één werkingssubsidie toegekend worden.

Art. 55. Een aanvraag voor werkingssubsidies wordt ingediend voor de volledige beleidsperiode.

Art. 56. De volgende criteria zijn van toepassing voor de toekenning en de bepaling van het bedrag van een werkingssubsidie:

- 1° de kwaliteit van de aanwezige expertise;
- 2° de wijze waarop de dienstverlenende rol wordt opgenomen en de mate waarin die rol niet wordt ingevuld door een andere cultureelerfgoedorganisatie;
- 3° de mate waarin de dienstverlenende rol inspeelt op noden van cultureel erfgoed, beheerders ervan of cultureelerfgoedgemeenschappen;
- 4° de schaalgrootte en de landelijke reikwijdte van de werking;
- 5° de samenwerking en netwerking, met relevante partners, zowel binnen Vlaanderen als internationaal;

- 6° de wijze waarop de strategische visie, vermeld in artikel 5, wordt uitgevoerd;
- 7° de wijze waarop erfgoedgemeenschappen die tot de doelgroep van de dienstverlening behoren betrokken worden in de werking;
- 8° de kwaliteit van het zakelijke beheer, en de haalbaarheid en het realiteitsgehalte van de begroting. De noodzaak voor een werkingssubsidie wordt aangetoond in de begroting, rekening houdend met de ontvangsten uit de werking.

Afdeling 6. Werkingssubsidies voor besturen voor dienstverlenende rollen op regionaal niveau

Art. 57. De Vlaamse Regering kan een werkingssubsidie toekennen aan de volgende besturen die een dienstverlenende rol opnemen op regionaal niveau:

- 1° steden en gemeenten, verenigd in een intergemeentelijk samenwerkingsverband;
- 2° de Vlaamse Gemeenschapscommissie.

De doelstelling van de werkingssubsidie is het opnemen van een dienstverlenende rol ter ondersteuning van cultureel erfgoed, beheerders ervan en cultureelerfgoedgemeenschappen, met betrekking tot cultureelerfgoedwerking op het grondgebied of een bredere regio.

De volgende bijkomende doelstelling van de werkingssubsidie voor de Vlaamse Gemeenschapscommissie is van toepassing: het ontwikkelen van een depotbeleid voor het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad.

De werkingssubsidie wordt toegekend voor de werking van een cultureelerfgoedcel die een initiërende, coördinerende en ondersteunende rol opneemt, en van eventuele collectiebeherende organisaties voor zover deze de dienstverlenende rol mee opnemen. Dit impliceert een cultureelerfgoedwerking die uitgaat van de intrinsieke waarde van cultureel erfgoed en die een dynamische en sensibiliserende rol opneemt, gericht op het brede publiek.

In afwijking van het eerste lid, 1°, kan de Vlaamse Regering voor de steden Antwerpen, Gent, Brugge, Leuven en Mechelen een werkingssubsidie toekennen aan een collectiebeherende cultureelerfgoedorganisatie die de doelstelling, vermeld in het tweede lid, uitvoert en daarvoor door de stad in kwestie is gemandateerd. In voorkomend geval wordt de werkingssubsidie aangevraagd door de collectiebeherende cultureelerfgoedorganisatie.

Art. 58. Een aanvraag voor een werkingssubsidie wordt ingediend voor de volledige beleidsperiode.

In afwijking van artikel 31 slaat de beleidsperiode van de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden, vermeld in artikel 57, eerste lid, 1°, en van de collectiebeherende cultureelerfgoedorganisaties, vermeld in artikel 57, vijfde lid, op een periode van zes jaar, die begint op 1 januari van het derde volledige jaar van de gemeentelijke legislatuur en eindigt op 31 december van het tweede volledige jaar van de gemeentelijke legislatuur.

In afwijking van artikel 31 slaat de beleidsperiode van de Vlaamse Gemeenschapscommissie op een periode van vijf jaar, die begint op 1 januari van het tweede volledige jaar van de legislatuur van het Vlaams Parlement en eindigt op 31 december van het eerste volledige jaar van de legislatuur van het Vlaams Parlement.

Art. 59. Met behoud van de toepassing van artikel 30 voldoet een intergemeentelijk samenwerkingsverband aan de volgende ontvankelijkheidsvoorwaarden:

- 1° in het Vlaamse Gewest liggen;
- 2° beschikken over rechtspersoonlijkheid conform de toepasselijke regelgeving over de intergemeentelijke samenwerking.

Een gemeente mag alleen deel uitmaken van één intergemeentelijk samenwerkingsverband voor een werkingssubsidie, vermeld in artikel 57, eerste lid, 1°.

Art. 60. De volgende subsidiëringsvoorwaarden zijn van toepassing voor het toekennen van een werkingssubsidie aan intergemeentelijke samenwerkingsverbanden:

- 1° er is voldoende cultureel erfgoed en er zijn voldoende cultureelerfgoedactoren aanwezig om een afzonderlijke cultureelerfgoedwerking op regionaal niveau te verantwoorden;
- 2° er is een werkingsgebied van ten minste 85.000 inwoners.

De subsidiëringsvoorwaarde, vermeld in het eerste lid, 2°, vervalt indien de samenstelling van het intergemeentelijke samenwerkingsverband overeenkomt met een intergemeentelijk samenwerkingsverband inzake onroerend erfgoed.

Art. 61. Volgende criteria zijn van toepassing voor de toekenning en de bepaling van het bedrag van een werkingssubsidie:

- 1° het belang van het aanwezige cultureel erfgoed en de cultureelerfgoedactoren op het grondgebied of de bredere regio en de noden ervan;
- 2° de kwaliteit van de aanwezige expertise;
- 3° de wijze waarop de dienstverlenende rol wordt opgenomen en de mate waarin de dienstverlenende rol inspeelt op de noden;
- 4° de wijze waarop de strategische visie, vermeld in artikel 5, wordt uitgevoerd;
- 5° de wijze waarop erfgoedgemeenschappen die tot de doelgroep van de dienstverlening behoren betrokken worden in de werking;
- 6° de kwaliteit van het zakelijke beheer, en de haalbaarheid en het realiteitsgehalte van de begroting. De noodzaak voor een werkingssubsidie wordt aangetoond in de begroting, rekening houdend met de ontvangsten uit de werking;
- 7° de inbreng van middelen van de deelnemende besturen in de regionale dienstverlening;
- 8° de afstemming met andere relevante actoren die een regionale dienstverlening aanbieden, in het bijzonder met de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden inzake onroerend erfgoed, indien van toepassing.

Hoofdstuk 4. Projectsubsidies voor cultureelerfgoedwerking

Afdeling 1. Algemene bepalingen over projectsubsidies

Art. 62. Om in aanmerking te komen voor een projectsubsidie voldoet een aanvrager aan de volgende ontvankelijkheidsvoorwaarden:

- 1° beschikken over een rechtspersoonlijkheid zonder winstgevend doel;
- 2° gevestigd zijn in Vlaanderen;
- 3° een aanvraag indienen.

In afwijking van het eerste lid, 1°, geldt dat een uitgever beschikt over rechtspersoonlijkheid met of zonder winstgevend doel als de aanvraag betrekking heeft op een project voor de uitgave van een niet-periodieke publicatie.

Art. 63. De door de Vlaamse Regering aangewezen dienst onderzoekt of de organisatie voldoet aan de toepasselijke subsidiëringsvoorwaarden, toetst de aanvraag aan de toepasselijke criteria en stelt een ontwerp van beslissing op.

De door de Vlaamse Regering aangewezen dienst laat zich daarbij bijstaan door meerdere externe experts, met uitzondering van de tussenkomsten, vermeld in afdeling 4.

Art. 64. De Vlaamse Regering beslist over de toekenning en het bedrag van de projectsubsidie.

Art. 65. Organisaties die een projectsubsidie ontvangen, leggen daarover een verantwoording af.

Art. 66. De door de Vlaamse Regering aangewezen dienst oefent het toezicht uit op de aanwending van de projectsubsidie.

Art. 67. Als er bij het toezicht ernstige tekortkomingen worden vastgesteld, kan de Vlaamse Regering de volgende sanctie opleggen: inhouding of terugvordering van een deel van of van de volledige toegekende projectsubsidie.

De sanctie die de Vlaamse Regering oplegt, staat in een redelijke verhouding tot de vastgestelde tekortkomingen.

Art. 68. De Vlaamse Regering bepaalt nadere regels over de aanvraag, de verantwoording, het toezicht en de sancties.

De Vlaamse Regering kan de toepasselijke subsidiëeringsvoorwaarden en criteria, vermeld in afdeling 2 tot en met 4, nader bepalen.

Afdeling 2. Projectsubsidies voor cultureelerfgoedwerking op landelijk en internationaal niveau

Art. 69. De Vlaamse Regering kan een projectsubsidie toekennen voor een landelijk of internationaal cultureelerfgoedproject.

Een projectsubsidie wordt toegekend voor de volgende doelstellingen:

- 1° het uitvoeren van een of meer functies;
- 2° het aanbieden van een dienstverlenende rol;
- 3° een combinatie van de doelstellingen, vermeld in punt 1° en 2°.

Art. 70. De volgende bijkomende ontvankelijkheidsvoorwaarde is van toepassing: de organisatie die het project aanvraagt voldoet aan een van de volgende voorwaarden:

- 1° beschikken over een kwaliteitslabel op basis van dit decreet of een werkingssubsidie ontvangen op basis van dit decreet;
- 2° samenwerken met een organisatie die een werkingssubsidie ontvangt op basis van dit decreet.

De volgende subsidiëeringsvoorwaarden zijn van toepassing:

- 1° het project heeft in hoofdzaak betrekking op cultureelerfgoedwerking;
- 2° het project heeft een landelijke of internationale schaalgrootte, reikwijdte en relevantie;
- 3° het project overstijgt de structurele werking van de organisatie.

De volgende initiatieven komen niet in aanmerking voor een projectsubsidie:

- 1° de aankoop of restauratie van cultureel erfgoed;
- 2° academisch onderzoek;
- 3° projecten die betrekking hebben op een dienstverlenende rol die wordt opgenomen door een cultureelerfgoedorganisatie die op basis van dit decreet een werkingssubsidie ontvangt.

Organisaties die een werkingssubsidie ontvangen als cultureelerfgoedinstelling als vermeld in hoofdstuk 3, afdeling 2, komen alleen in aanmerking voor een projectsubsidie voor projecten met een internationale schaalgrootte, reikwijdte en relevantie.

De voorwaarde, vermeld in het derde lid, 2°, vervalt indien de organisatie die het project aanvraagt kan aantonen dat het onderzoek vertrekt vanuit de eigen cultureelerfgoedwerking.

Art. 71. De volgende criteria zijn van toepassing voor de toekenning en de bepaling van het bedrag van een projectsubsidie:

- 1° voor projecten die het uitvoeren van een of meer functies als doelstelling hebben:
 - a) het belang van het cultureel erfgoed;
 - b) de wijze waarop het project uitvoering geeft aan een of meer functies;
- 2° voor projecten die het aanbieden van een dienstverlenende rol als doelstelling hebben:
 - a) de kwaliteit van de expertise;
 - b) de wijze waarop de dienstverlenende rol wordt uitgevoerd;
 - c) de mate waarin de dienstverlenende rol inspeelt op noden van cultureel erfgoed, beheerders ervan of cultureelerfgoedgemeenschappen;
- 3° voor alle projecten:
 - a) de kwaliteit van het inhoudelijke concept, de concrete uitwerking van het project en de haalbaarheid ervan;
 - b) de samenwerking met andere relevante actoren;
 - c) de duurzame verankering van de resultaten;
 - d) de mate waarin het project aansluit bij de strategische visie, vermeld in artikel 5;
 - e) de financiële onderbouw, en de haalbaarheid en het realiteitsgehalte van de begroting. De noodzaak voor een projectsubsidie wordt aangetoond in de begroting, rekening houdend met de eigen ontvangsten uit het project.

Afdeling 3. Projectsubsidies voor internationale projecten die cofinanciering vereisen

Art. 72. De Vlaamse Regering kan een projectsubsidie toekennen voor cofinanciering die door een internationale instantie of organisatie geëist wordt voor de uitvoering van een internationaal project.

Art. 73. De volgende bijkomende ontvankelijkheidsvoorwaarden zijn van toepassing:

- 1° de aanvrager ontvangt een werkingssubsidie op basis van dit decreet;
- 2° de aanvrager participeert in een aanvraag die bij een internationale instantie of organisatie ingediend is.

Art. 74. De volgende criteria zijn van toepassing voor de toekenning en de bepaling van het bedrag van een projectsubsidie:

- 1° de meerwaarde van het project voor het cultureelerfgoedveld in Vlaanderen;
- 2° de mate waarin de aanvrager zelf bijdraagt tot de vereiste cofinanciering of de mate waarin andere partners daartoe bijdragen;
- 3° de financiering die de internationale instantie of organisatie ter beschikking stelt;
- 4° de beoordeling door de internationale instantie of organisatie, indien van toepassing;
- 5° de mate waarin het internationale subsidieprogramma aansluit bij de strategische visie, vermeld in artikel 5;

- 6° de financiële onderbouw, en de haalbaarheid en het realiteitsgehalte van de begroting. De noodzaak voor een projectsubsidie wordt aangetoond in de begroting, rekening houdend met de eigen ontvangsten uit het project.

Afdeling 4. Tussenkomensten voor internationale uitwisseling

Art. 75. De Vlaamse Regering kan een projectsubsidie toekennen als tussenkomst met het oog op internationale uitwisseling, hierna tussenkomst te noemen.

Art. 76. De volgende bijkomende ontvankelijkheidsvoorwaarden zijn van toepassing:

- 1° de aanvrager ontvangt een werkingssubsidie op basis van dit decreet of beschikt over een kwaliteitslabel op basis van dit decreet;
- 2° de personen waarvoor een tussenkomst wordt aangevraagd zijn structureel tewerkgesteld bij de aanvragende organisatie.

Aanvragen in het kader van academisch onderzoek komen niet in aanmerking voor een tussenkomst.

Art. 77. De volgende criteria zijn van toepassing voor de toekenning en de bepaling van het bedrag van een tussenkomst:

- 1° de meerwaarde voor de cultureelerfgoedorganisatie op het vlak van competentieontwikkeling en netwerking met betrekking tot cultureelerfgoedwerking;
- 2° de wijze waarop de opgedane kennis en ervaring binnen de eigen cultureelerfgoedorganisatie en met het cultureelerfgoedveld gedeeld zullen worden;
- 3° de redelijkheid van de begrote kosten.

Hoofdstuk 5. Organisatie van de advisering

Art. 78. De Vlaamse Regering richt een adviescommissie op voor de kwaliteitsbeoordeling.

De taken van de adviescommissie zijn:

- 1° toezien op een kwaliteitsvolle organisatie en werking van de beoordelingscommissies;
- 2° beleidsgericht advies formuleren op basis van de advisering in de beoordelingscommissies.

De leden van de adviescommissie hebben een totaalvisie op het cultureelerfgoedveld. De adviescommissie wordt samengesteld uit deskundigen uit de verschillende deelsectoren van het cultureelerfgoedveld.

Art. 79. De Vlaamse Regering richt beoordelingscommissies op voor de advisering over:

- 1° de aanduiding als cultureelerfgoedinstelling;
- 2° aanvragen voor indeling;
- 3° aanvragen voor werkingssubsidies.

De Vlaamse Regering stelt externe experts aan die de door de Vlaamse Regering aangewezen dienst kunnen bijstaan bij:

- 1° de advisering van aanvragen voor kwaliteitslabels;
- 2° de advisering van aanvragen voor projectsubsidies;
- 3° de evaluatie van werkingssubsidies;
- 4° de evaluatie van kwaliteitslabels.

De leden van de beoordelingscommissies en de externe experts worden aangesteld omwille van hun expertise over het cultureelerfgoedveld en cultureelerfgoedwerking. De beoordelingscommissies worden op evenwichtige wijze samengesteld uit leden die de verschillende aspecten van het te beoordelen onderdeel van het cultureelerfgoedveld en de cultureelerfgoedwerking vertegenwoordigen.

Art. 80. De Vlaamse Regering bepaalt de algemene procedure voor de beoordeling van de dossiers.

Art. 81. De Vlaamse Regering voorziet, binnen de perken van de door het Vlaams Parlement goedgekeurde kredieten, een bedrag waarmee de werkzaamheden van de adviescommissie, de beoordelingscommissies en de externe experts, kunnen worden vergoed.

Art. 82. De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels voor de samenstelling, de aanstelling, het ontslag, de vergoeding en de onverenigbaarheden met betrekking tot de adviescommissie, de beoordelingscommissies en de externe experts.

Hoofdstuk 6. Gemeenschappelijke bepalingen

Art. 83. De subsidies, vermeld in dit decreet, worden toegekend binnen de perken van de door het Vlaams Parlement goedgekeurde kredieten.

Art. 84. De subsidies, vermeld in dit decreet, worden in de vorm van voorschotten beschikbaar gesteld. De Vlaamse Regering bepaalt de hoogte en de uitbetaling van de voorschotten.

Art. 85. De werkingssubsidies, vermeld in dit decreet, worden jaarlijks gekoppeld aan het prijsindexcijfer dat berekend en benoemd wordt voor de toepassing van artikel 2 van het koninklijk besluit van 24 december 1993 ter uitvoering van de wet van 6 januari 1989 tot vrijwaring van 's lands concurrentievermogen.

Voor het gedeelte werkingskosten van de werkingssubsidie, vermeld in het eerste lid, wordt het prijsindexcijfer beperkt tot 75 percent tenzij de Vlaamse Regering een ander percentage bepaalt.

Art. 86. De organisaties die een werkingssubsidie ontvangen, vermeld in hoofdstuk 3, vermelden in alle gedrukte en digitale communicatie, bij elke mededeling, verklaring, publicatie en presentatie in het kader van de cultureelerfgoedwerking de steun van de Vlaamse Gemeenschap door de standaardlogo's en de bijbehorende tekst en baselines te gebruiken die zijn vastgesteld door de Vlaamse Regering.

De organisaties die een projectsubsidie ontvangen, vermeld in hoofdstuk 4, vermelden in alle gedrukte en digitale communicatie, bij elke mededeling, verklaring, publicatie en presentatie die verband houdt met het project waarvoor een projectsubsidie is toegekend, de steun van de Vlaamse overheid door de standaardlogo's en de bijbehorende tekst en baselines te gebruiken die zijn vastgelegd door de Vlaamse Regering.

Art. 87. De Vlaamse Regering wordt gemachtigd om namens de Vlaamse Gemeenschap, eventueel samen met een of meer gemeenten, toe te treden tot een rechtspersoon als vermeld in de wet van 27 juni 1921 betreffende de verenigingen zonder winstoogmerk, de internationale verenigingen zonder winstoogmerk en de stichtingen, of deel te nemen aan de oprichting ervan, voor het beheer van een cultureelerfgoedorganisatie die op basis van dit decreet een werkingssubsidie aanvraagt.

Ook andere publiekrechtelijke of privaatrechtelijke rechtspersonen, behalve de provincies of door de provincies opgerichte rechtspersonen, mogen deel uitmaken van de rechtspersonen, vermeld in het eerste lid.

Als de rechtspersoon, vermeld in het eerste lid, binnen drie jaar na de oprichting op basis van dit decreet geen werkingssubsidie ontvangt, niet ingedeeld is bij het landelijke of regionale niveau, of niet aangeduid is als cultureelerfgoedinstelling, dan treedt de Vlaamse Gemeenschap uit deze rechtspersoon.

Art. 88. Gemeenten of de Vlaamse Gemeenschap mogen, voor opdrachten die kaderen in een cultureelerfgoedwerking, personeel ter beschikking stellen en goederen overdragen of ter beschikking stellen aan:

1° een rechtspersoon als vermeld in artikel 87, eerste lid;

2° een rechtspersoon die een werkingssubsidie ontvangt op basis van dit decreet.

Hoofdstuk 7. Slotbepalingen

Afdeling 1. Opheffingsbepalingen

Art. 89. Het Cultureel-erfgoeddecreet van 6 juli 2012, gewijzigd bij de decreten van 20 november 2015 en 18 november 2016, wordt opgeheven.

Afdeling 2. Overgangsbepalingen

Art. 90. In afwijking van artikel 5, derde lid, wordt de eerste strategische visie-nota over de ondersteuning van cultureelerfgoedwerking in Vlaanderen, die in uitvoering van dit decreet wordt opgemaakt, voorgelegd aan het Vlaams Parlement op 1 april 2017.

Art. 91. Collectiebeherende cultureelerfgoedorganisaties die beschikken over een kwaliteitslabel op basis van het Cultureel-erfgoeddecreet van 6 juli 2012 behouden dat kwaliteitslabel onder de voorwaarden, vermeld in hoofdstuk 2, afdeling 3, van dit decreet, en voor zover zij aan die voorwaarden blijven voldoen.

Art. 92. Het erkenningsteken dat ter uitvoering van het Cultureel-erfgoeddecreet van 23 mei 2008 door de Vlaamse Regering bepaald werd, blijft van toepassing voor de uitvoering van artikel 14, tweede lid, van dit decreet, zolang er geen nieuw erkenningsteken bepaald wordt.

Art. 93. Collectiebeherende cultureelerfgoedorganisaties die ingedeeld zijn bij het regionale of het Vlaamse niveau op basis van het Cultureel-erfgoeddecreet van 6 juli 2012, behouden deze indeling tot een nieuwe beleidsperiode start voor indeling bij het landelijke of regionale niveau zoals vermeld in hoofdstuk 2, afdeling 5, van dit decreet.

Art. 94. De bepalingen over de indeling bij het regionale niveau van collectiebeherende cultureelerfgoedorganisaties, vermeld in hoofdstuk 2, afdeling 5, en de bepalingen over het toekennen van werkingssubsidies eraan, vermeld in hoofdstuk 3, afdeling 3, worden pas van kracht als de provincies, conform de datum vermeld in artikel 37 van het decreet van 18 november 2016 houdende de vernieuwde taakstelling en de gewijzigde financiering van de provincies, de bevoegdheid verliezen om deze activiteiten verder uit te voeren.

De Vlaamse Regering kan de werkingssubsidies die de provincies toekennen aan regionaal ingedeelde collectiebeherende cultureelerfgoedorganisaties voortzetten in afwachting van een nieuwe beleidsperiode als vermeld in artikel 31.

In afwijking van het tweede lid, kan de Vlaamse Regering de werkingssubsidies die de provincies toekennen aan regionaal ingedeelde collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisaties, die niet voldoen aan de subsidiëringsvoorwaarde, vermeld in artikel 48, voortzetten in afwachting van een nieuwe beleidsperiode als vermeld in artikel 58, tweede en derde lid.

Art. 95. De organisaties of besturen waaraan een werkingssubsidie is toegekend op basis van het Cultureel-erfgoeddecreet van 6 juli 2012, behouden die subsidie tot een nieuwe beleidsperiode start op basis van dit decreet.

Organisaties waaraan een projectsubsidie werd toegekend op basis van het Cultureel-erfgoeddecreet van 6 juli 2012, behouden deze subsidie tot de periode ervan afloopt.

De subsidies, vermeld in het eerste en tweede lid, blijven toegekend onder de voorwaarden, vermeld in het Cultureel-erfgoeddecreet van 6 juli 2012.

Voor intergemeentelijke samenwerkingsverbanden, die op basis van het eerste lid een werkingssubsidie ontvangen tot een nieuwe beleidsperiode start op basis van dit decreet, is de subsidiëringsvoorwaarde, vermeld in artikel 60, eerste lid, 2°, niet van toepassing voor de eerste beleidsperiode die start op basis van dit decreet.

Art. 96. In afwijking van artikel 95 wordt de werkingssubsidie, die op basis van artikel 44 van het Cultureel-erfgoeddecreet van 6 juli 2012 wordt toegekend aan het steunpunt voor cultureel erfgoed, verdergezet conform de bepalingen van dit voormelde decreet, tot er nieuwe regelgeving van toepassing wordt voor de werkingssubsidie voor het steunpunt voor cultureel erfgoed.

Art. 97. De aanvullende subsidies voor tewerkstelling die toegekend worden op basis van hoofdstuk 6 van het Cultureel-erfgoeddecreet van 6 juli 2012 worden verdergezet, conform de bepalingen van het voormelde decreet, in afwachting van de volgende regeling:

- 1° voor organisaties waaraan een werkingssubsidie wordt toegekend op basis van dit decreet, wordt de aanvullende subsidie voor tewerkstelling, wanneer er een nieuwe beleidsperiode start op basis van artikel 31, toegevoegd aan de werkingssubsidie, waarbij de werkingssubsidie, na de toevoeging, conform moet zijn met het maximale bedrag, vermeld in het tweede lid;
- 2° voor organisaties die beschikken over een kwaliteitslabel op basis van dit decreet en geen werkingssubsidie ontvangen op basis van dit decreet:
 - a) wordt de aanvullende subsidie voor tewerkstelling, wanneer er een nieuwe beleidsperiode start op basis van artikel 58, toegevoegd aan de werkingssubsidie, vermeld in artikel 57, indien deze organisatie, of de ondersteuning ervan, deel uitmaakt van een goedgekeurde aanvraag voor een werkingssubsidie, vermeld in artikel 57;
 - b) wordt de aanvullende subsidie voor tewerkstelling stopgezet wanneer er een nieuwe beleidsperiode start op basis van artikel 58, indien deze organisatie, of de ondersteuning ervan, geen deel uitmaakt van een goedgekeurde aanvraag voor een werkingssubsidie, vermeld in artikel 57;
- 3° voor organisaties die niet beschikken over een kwaliteitslabel op basis van dit decreet, wordt de aanvullende subsidie voor tewerkstelling stopgezet vanaf 1 januari 2019.

De maximale bedragen, vermeld in artikel 50, tweede lid, worden de eerste beleidsperiode, vermeld in artikel 31, verhoogd met 50 procent voor de organisaties die een aanvullende subsidie voor tewerkstelling ontvangen.

Art. 98. De aanvragen voor een kwaliteitslabel, waarvan de uiterlijke indiendatum 15 januari 2017 is, worden behandeld conform de procedure, de voorwaarden en de criteria vermeld in het Cultureel-erfgoeddecreet van 6 juli 2012.

Art. 99. De aanvragen voor een projectsubsidie, waarvan de uiterlijke indiendatum 1 maart 2018 is, worden behandeld conform de procedure, de voorwaarden en de criteria vermeld in het Cultureel-erfgoeddecreet van 6 juli 2012.

Art. 100. De adviescommissie en de beoordelingscommissies, die aangesteld zijn op basis van het Cultureel-erfgoeddecreet van 6 juli 2012, behouden die aanstelling voor de toepassing van hoofdstuk 5 van dit decreet tot er een nieuwe aanstelling plaatsvindt van de adviescommissie of beoordelingscommissies op basis van dit decreet.